AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 110. ÉVFOLYAMA

1975. OKTÓBER * XXIV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

TARTALOM

Az Országos Erdészeti Egyesület vezetőségválasztó közgyűlése 433

Fürbás Oszkár: Köszöntő 441

Dr. Madas András: Elnöki megnyitó 442

Király Pál: Főtitkári jelentés 444

Imreh János: Az Ellenőrző Bizottság jelentése 454

Előterjesztés az egyéni tagdíj felemeléséről 455

Káráll János: A Jelölő Bizottság jelentése 457

Az 1975. év „Bedő Albert" díjasai 461

Az 1975. év „Clusius" emlékérmese 464

Az 1975. évi vándorgyűlés résztvevői 465

Dr. Madas András: A fa ipari feldolgozásának fő célkitűzései a következő tervidőszakban 468

Balló Gábor, Vadkerti Zoltán, Vida Zoltán: Az erőgépek diagnosztizálásának első tapasztalatai az erdőgazdasági gyakorlatban 477

Címkép: A vándorgyűlésről (Fotó ERTI, *Körmendy Tibor* felvétele)

Hátlapon: A MÉM képzőművészeti pályázatán miniszteri fődíjat kapott pályamű — *Dudás Jenő:* Erdőben (rézmetszet)

СОДЕРЖАНИЕ

Отчетно-выборное общее собрание Всевенгерского Общества Лесоводов 433

Д-р Мадаш А.: Главные цели промышленной переработки древесины на период следующего пятилетнего плана 468

Балло Г., Вадкерти З., Вида З.: Первый опыт диагносцирования силовых машин в лесном хозяйстве 477

CONTENTS

General Assembly for electing the leaders of the Hungarian Forestry Association 433

Dr. Madas, A.: The main objectives of the industrial wood processing in the next period of planning 468

Balló G., Vadkerti Z., Vida Z.: The first experiences os diagnosing power machinen 477

AZ ERDŐ

az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkesztő: dr. Keresztesi Béla. A szerkesztőség címe: Budapest II., Frankel Leó u. 44. Levélcím: 1277 Budapest, Pf. 17. Kiadja a Lapkiadó Vállalat, Budapest VII., Lenin krt. 9—11. Levélcím: 1906 Budapest, Pf. 223. Felelős kiadó: Siklósi Norbert. Kapják az Országos Erdészeti Egyesület tagjai, előfizethető még a Posta Központi Hírlap Iroda (1900 Budapest, József nádor tér 1.) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján. Előfizetési díj egy évre 60,— Ft, egyes szám ára: 5,— Ft. Külföldön terjeszti a „Kultúra" Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (H—1389 Budapest, Pf. 149), az évi előfizetés ára: 7$.

5121 Révai Nyomda, Budapest — F.v.: Povárny Jenő

Index: 25 208

Az Országos Erdészeti Egyesület vezetőségválasztó közgyűlése

Budapest–Visegrád, 1975. augusztus 7–8.

Az Országos Erdészeti Egyesület az Alapszabály értelmében négyévenként esedékes vezetőségválasztó közgyűlését a Kossuth nevű hajón, útban Budapestről Visegrádra, tartotta meg. A résztvevők a Vigadó téri hajóállomáson gyülekeztek. 11 órakor indult az Egyesület jelvényével és a falombokkal gazdagon feldíszített különhajó. A felső fedélzeten foglalt helyet a küldöttek népes csoportja és az elnökség az

„Erdeink többcélú hasznosításáért"

jelmondatot hirdető felirat előtt. A közgyűlés házigazdája a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság volt.

Firbás Oszkár, a Soproni Erdészeti Szakközépiskola tanára a helyi csoport nevében köszöntötte a hajó utasait. A vezetőségválasztó küldöttközgyűlést *dr. Madas András* miniszterhelyettes, az OEE elnöke nyitotta meg. Az Egyesület helyzetéről és a vezetőszervek munkájáról *Király Pál* főtitkár terjesztett elő jelentést. Célszerűnek tartotta, hogy részletes jelentését sokszorosított formában adja át a küldötteknek. A Számvizsgáló Bizottság jelentését és a tagdíj felemelésére vonatkozó javaslatot *Imreh János* terjesztette elő.

Ezt követően dr. Madas András az OEE és a MÉM kitüntetéseit adta át. „Bedő Albert"-díjban részesült az Elnökség korábbi határozata alapján *dr. Pankotai Gábor* ny. egyetemi tanár, *Szilárdi József* erdészetvezető és *Horváth Sándor* erdőgazdasági mélyépítési előadó. „Clusius" emlékéremmel tüntették ki *dr. Komlóssy György* tud. szaktanácsadót.

Az Elnökség javaslatára a miniszter ERDÉSZET KIVÁLÓ DOLGOZÓJA kitüntetésben részesítette kiemelkedő társadalmi és gazdasági munkájuk elismeréseként a következőket: *Imreh János* MÉM ny. osztályvezetőh., Budapest, *dr. Hauer Lajos* jogász, tudományos főmunkatárs, Budapest, *Bernáth Kálmán* erdőmérnök, ny. erdőfelügyelő, Mátrafüred, *Molnár Endre* erdőmérnök, csoportvezető, Gödöllő, *Ványai Sándor* vezérőrnagy HM Területi Gazdálkodási Főosztály vezetője, Budapest.

MINISZTERI DICSÉRET-ben részesült: *Anda István* erdőmérnök, üzemszervező, Keszthely, *Moór Gyula* erdőmérnök, természetvédelmi felügyelő, Veszprém, *dr. Kassai Imre* erdőmérnök, tanácsadó, Budapest.

A hivatalos beszámolók, jelentések és javaslatok feletti vitában többen fejtették ki nézeteiket. *Deszpoth László* a Pest megyei Termelőszövetkezeti Helyi Csoport nevében köszöntötte a közgyűlést és az újonnan megválasztandó vezetőségnek, valamint az egész egyesületnek a további időszakra eredményes

A küldött-közgyűlés résztvevői

és jó munkát kívánt. A beszámolókat elfogadta és a tagdíj felemelésével egyetértett. *Németh Ferenc* is egyetértését és támogatását fejezte ki a Soproni Helyi Csoport nevében. Megemlítette, hogy a jövőben is sokat várnak az Egyesülettől a továbbképzés és a tájékoztatás vonalán. Elismerőleg szólt Az Erdő színvonalának emelkedéséről. *Dr. Hauer Lajos* az Erdészeti Tudományos Intézet Csoportja nevében köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit. Elmondta, hogy érzése szerint az egész tagság nevében fejezheti ki elismerését a lelépő vezetőségnek az eddig végzett munkájáért. Egyetértett a tagsági díj felemelésével. *Dr. Komlóssy György* az OEE Mikológiai és Faanyagvédelmi Társasága nevében köszöntötte szeretettel a közgyűlést és kívánt az Egyesületnek továbbra is sok eredményt. Külön megköszönte, hogy az Egyesület a gombákkal foglalkozókat befogadta.

Dr. Madas András a vitát bezárva két határozati javaslatot terjesztett elő, amelyeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. E szerint a közgyűlés nyílt szavazás útján döntött a tagdíj felemelése mellett és a lelépő elnökségnek megadta a felmentést.

A továbbiakban az elnök javaslatára a közgyűlés folytatásának vezetésére elnöknek egyhangúlag *dr. Sali Emilt* választották meg. Megköszönve a bizalmat és kérve a küldöttek további támogatását, az elnök felkérte a Jelölő Bizottság elnökét — *Kárállt Jánost* — jelentésének, illetőleg javaslatának előterjesztésére. A közgyűlés a Mandátumvizsgáló Bizottság elnökének *Csepregi Jánost* választotta meg egyhangúlag, aki megállapította, hogy a 150 küldött közül jelen van 125 fő, tehát a vezetőségválasztó küldöttközgyűlés határozatképes. A Szavazatszedő Bizottság elnöke — *Farkas Pál* — ismertette a szavazás módját, majd a szavazás után az eredményt.

A megválasztott új vezetőség és vezető testületek

Vezetőség

Dr. Madas András erdőmérnök, Budapest, elnök
Dr. Csontos Gyula erdőmérnök, Budapest, alelnök
Varga Tibor erdésztechnikus, Sárospatak, alelnök
Király Pál erdőmérnök, Budapest, főtitkár
Fekete Gyula erdőmérnök, Budapest, főtitkárh.
Dr. Keresztesi Béla erdőmérnök, ERTI, a Szerkesztőbiz. vezetője

Dr. Madas András, az Egyesület újraválasztott elnöke

Elnökség

Adamkó József erdésztechnikus, Eger
Andor József erdőmérnök, Nagykanizsa
Balázs István erdőmérnök, Pest m. TSZ
Bedő Tibor erdőmérnök, Budapest
Budaházi Zoltán erdésztechnikus, Nyíregyháza
Csanádi Béla erdőmérnök, Pécs
Csizmadia Gyula erdésztechnikus, Sárospatak
Dessewffy Imre erdőmérnök, Budapest
Erdős László erdőmérnök, Budapest
Fila József erdőmérnök, Budapest
Gáspár Hantos Géza erdőmérnök, Budapest
Halász Aladár erdőmérnök, Budapest
Dr. Halupa Lajosné erdőmérnök, ERTI
Dr. Herpay Imre erdőmérnök, Sopron
Káráll János erdőmérnök, Győr
Dr. Majer Antal erdőmérnök, Sopron
Nemes József erdésztechnikus, Budapest
Németh András erdőmérnök, Sopron
Németh Ferenc erdésztechnikus, Sopron
Dr. Pankotai Gábor erdőmérnök, Sopron
Dr. Papp Mihály erdőmérnök, Szolnok
Rakonczay Zoltán erdőmérnök-közgazd., Budapest
Riedl Gyula erdőmérnök, Budapest
Dr. Sali Emil erdőmérnök, Budapest
Stádel Károly erdésztechnikus, Győr
Varga Béla erdőmérnök, Eger
Ványai Sándor katona, MN, Budapest
Varadi Géza erdőmérnök, Budapest
Várhelyi József erdőmérnök, Nagykanizsa
Vida László erdőmérnök, Szeged

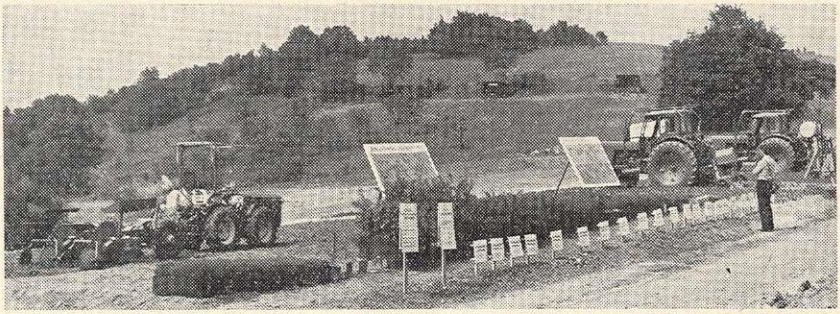

A csemetetermelési bemutató az EGEDAL gépsorral

Országos Választmány

Anda István erdőmérnök, Keszthely
Bartucz Ferenc erdőmérnök, Miskolc
Bogár István erdőmérnök, Budapest
Boldizsár Antal erdésztechnikus, Miskolc
Borsodi Imre erdőmérnök, Veszprém MN
Botos Géza erdőmérnök, Debrecen
Büttner Gyula erdőmérnök, Visegrád
Czebei Sándor erdőmérnök, Budapest
Deák István erdőmérnök, Tamási
Erdősi Dezső erdőmérnök, Pápa
Édes István erdőmérnök, Székesfehérvár
Farkas Sándor erdőmérnök, Sárospatak
Frankó János erdőmérnök, Nyíregyháza
Gárdonyi Gábor erdőmérnök, Budakeszi
Dr. Hauer Lajos jogász, ERTI
Hatler Rudolf erdésztechnikus, Kaposvár
Hibbey Albert erdőmérnök, Budapest
Dr. Jancsi Zoltánné jogász, Budapest
Jáhn Ferenc erdőmérnök, Eger
Dr. Juhász Miklós erdőmérnök, Sopron
Kardos Rezső erdőmérnök, Szolnok
Dr. Kassai Imre erdőmérnök közgazdász, ERDÉRT
Dr. Káldy József erdőmérnök, Sopron
Kiss Lajos erdőmérnök, Kaposvár
Kocsárdy Károly erdésztechnikus, Gödöllő
Kopasz Margit erdőmérnök, Budapest
Kovács László erdésztechnikus, Pápa
Kovács Mátyás erdőmérnök, Erdőrendezés
Kozma László erdőmérnök, Budapest MN
Molnár Endre erdőmérnök, Gödöllő
Molnár József erdőmérnök, Zalaegerszeg
Moór Gyula erdőmérnök, Veszprém MÉM
Nagy Antalné erdőmérnök, Debrecen
Németh Gyula erdőmérnök, Mátrafüred
Nyirádi Lajos erdőmérnök, Budapest

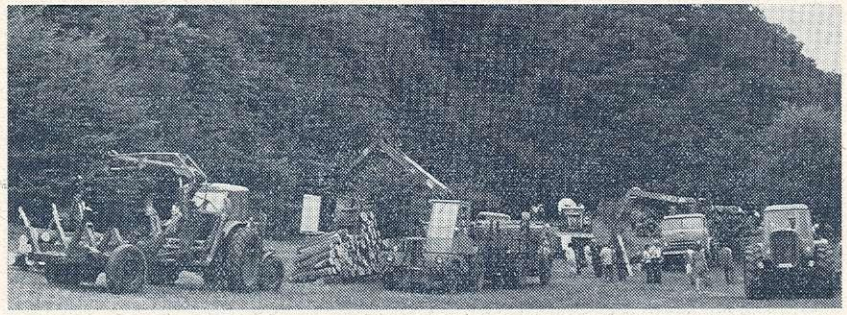

A hegyvidéki anyagmozgatás gépei

Dr. Páll Miklós erdőmérnök, Nagykanizsa
Dr. Páris János erdőmérnök, Budapest
Pechtol István erdőmérnök, Győr
Pethő József erdőmérnök, Szombathely
Petz Lajos erdőmérnök, Baja
Pott Imre erdőmérnök, Pécs
Prókay Gyula erdőmérnök, Balassagyarmat
Sipos Sándor erdőmérnök, Kecskemét
Dr. Solymos Rezső erdőmérnök, ERTI
Dr. Speer Norbert erdőmérnök, ERDÉRT
Sükösd Zsolt erdőmérnök, Veszprém MN
Schmal Ferenc erdőmérnök, Szeged
Szabados József erdőmérnök, Gyula
Dr. Szendrei István erdőmérnök, Sopron
Dr. Szepesi László erdőmérnök, ERTI
Szircsák Ferenc erdőmérnök, Budapest MN
Tóth István erdőmérnök, Budapest
Dr. Tóth Sándor erdőmérnök, Budapest
Dr. Tuskó László erdőmérnök, Sopron
Várfalvi József erdőmérnök, Miskolc
Dr. Visy Géza erdőmérnök, Tatabánya
Vörösmarty Zoltán erdésztechnikus, Tatabánya

Ellenőrző bizottság

Dr. Ébli György erdőmérnök-közgazd., Budapest, elnök
Csillag Vince erdőmérnök-közgazd., Pápa
Czuppon Károly erdőmérnök-közgazd., Veszprém MÉM
Solti Béla mérlegkép. könyvelő, Nagykanizsa
Tresó Elemér erdőmérnök, Budapest

Dr. Sali Emil megköszönte a bizottságok elnökének és tagjainak munkáját és őszinte szerencsekívánatait fejezte ki a megválasztott új vezetőtestületnek és tisztségviselőknek. Dr. Madas András megköszönte a bizalmat, amellyel a következő időszakra elnökké választották. Kérte, hogy mindenki tegye magáévá a lényeges és szükséges változásokat, új irányokat, hogy az Egyesület töretlen erővel haladhasson a magasabb célok felé. A vezetőségválasztó küldöttközgyűlést bezárta.

A lepencei faipari üzem

A továbbiakban *dr. Madas László* igazgató, mint házigazda nagy szeretettel köszöntötte a vándorgyűlés résztvevőit, a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság munkásai, technikusai és mérnökei nevében. Kérte, hogy a küldöttek érezzék magukat otthon a tájon. A résztvevők mind megkapták a kis könyv alakú, 54 oldalas meghívót, amely tájékoztatást ad a 30 óra eseményeiről és látnivalóiról. Az eredeti terveket azonban sajnos részben meg kellett változtatni, mivel a Duna az eredeti bemutatóhelyek nagy részét másfél méteres vízzel árasztotta el. Az utolsó 10 napban kellett a nagy átcsoportosításokat végrehajtani. A változtatásokról új helyszínrajz készült.

Szavait a következőképp fűzte tovább: 15 állomáson próbáljuk érzékeltetni, hogy mennyiféle tennivalóval foglalkozik erdőgazdaságunk. Sok mindenhez kell értenie annak a szakembernek, aki az erdőgazdaságnál dolgozik. Az erdőhöz mindenkinek köze van valamilyen formában. Feladatunk, hogy úgy alakítsuk és tartsuk fenn az erdőket, hogy ott sok ember megtalálja az örömét. A feladaton belül egyrészt meg kell őriznünk azt, amink van, másrészt be kell gyógyítanunk a sebeket. Ennek a folyamatos munkának több példáját láthatja itt mindenki. A vadgazdálkodásra jellemző, hogy kevés a ragadozó, különösen a ragadozómadár. A szarvasnak már nincsen biológiai ellenfele. Meg kell találnunk az egyensúlyi helyzetet. A kirándulás örömével ne tegyük tönkre az erdőt, erre ügyelni kell. Mindenütt érezni kell azt, hogy a táj értünk van és vegyük észre azokat az embereket is, akik a tájért dolgoznak.

A vándorgyűlés mintegy 700 résztvevője, köztük sok külföldi vendég, a hajó fedélzetein és termeiben, hangszórókon keresztül kísérte figyelemmel a közgyűlést. Az ebédet önkiszolgáló alapon, a szünetben fogyasztották el. Felejthetetlen emléket adott a sok szép Duna-menti táj és látnivaló. Az élményt még fokozta, hogy kellemes, meleg napsütés és enyhe szellő kísérte az utasokat.

A Visegrádon 15 órakor kikötő hajó közönségét harsonák hangja köszöntötte a Salamon-toronyból. A partralépőket a hajóállomáson tábla üdvözölte, a 100 év előtti fogadószöveg kezdetével: *„Üdv a haza erdészetét emelő egyesületnek...”*. A hölgyeket külön még kedves úttörők is fogadták, virágcsokrot nyújtva át nekik.

A továbbiakban a résztvevők szabad foglalkozás keretében megcsodálhatták a 700 éves történelmi emlékeket, Mátyás király pompás palotájának eddig feltárt emlékeit és a fenséges Fellegvárat. Meglátogatták a Salamon-toronyban rendezett *„Dunakanyar 30 éve”* című kiállítást és *Mészáros Dezső* szobrászművész szabadtéri modern szobor kiállítását, a Duna-parton.

Az útépítés korszerű géplánca

A vándorgyűlés résztvevőit a Dunakanyar hatalmas zivatarral és záporral is meglepte. Ez a vihar alaposan megtépázta a római és korai magyar emlékeket őrző Sibrik-domb tetejére telepített vacsorázó helyet is. A gondosan előkészített sátor-tetőt sok helyen felszaggatta, átáztatta a padokat és messzire repített sok kikészített tányért, nehézséget okozva a rendezőknek.

A zivatar viszonylag gyors elvonulása után, a dombra felsétálókat vaddisznó pörkölt, sör és lobogó tűzzel szalonnasütési lehetőség fogadta. A nyolcszemélyes asztalok mellett szakmai és baráti megbeszélést folytatókat, emlékeket idéző cimborákat a Salamon-toronyból felhangzó toronyzene gyönyörködtette. Az Esztergomi Zeneiskola továbbképzős növendékei (négy fúvós), *Reményi Károly* igazgató vezetésével, barokk zeneműveket és sárospataki diákdalokat adtak elő, majd ezt követően *Király Márton,* az Operaház zenekarának tagja tárogatón kuruckori és magyar dalokat játszott.

Közben besötétedett. A társaság közül azok, akik Esztergom szállodáiban és kollégiumaiban szálltak meg, lesétáltak a kivilágított hajóhoz. Folytatták útjukat víg zeneszóval, tánccal, dalolással és fehér asztalok melletti borozgatással. A Sibrik-dombon pedig kigyulladtak a viharlámpák az oszlopokon és jó hangulatú baráti találkozóra ültek össze a Visegrádon és Dobogókőn éjszakázók.

Másnap, augusztus 8-án, a közgyűlés résztvevői és az újonnan érkezett mintegy 70 vendég megtekintette a Fagazdasági Műszaki Napok bemutatóit. Az Esztergomban levőket hajó hozta vissza Dömösig. A népes szakembergárda jól szervezett mozgatását a távolabbi bemutató helyek között az erdőgazdaság saját autóbuszaival oldotta meg. Bemutatásra került:

— építőipari tevékenység és útépítés;
— erdei rétek művelése, fűkaszálás;
— erdészeti környezetvédelem;
— vadgazdálkodás;
— a ló szerepe erdőgazdálkodásunkban;
— gépesített erdőfelújítás;
— végvágások esztétikai hatása;
— turizmus, gyalogos és autós természetjárás;
— hegyvidéki hosszúfás fakitermelés;
— aktív pihenés az erdőben, négy évszak sportlehetőségei;
— úttörő vándortáborozás a Pilisi Parkerdőben;

Dr. Bondor Antal értékeli a bemutató gépeit

— a Kiránduló Központ;
— a csemetenevelés eljárásai és gépsora;
— a Műszaki Erdészet;
— a Faipari Erdészet Lepencén.

Így összeállt a kép, amelyből kitűnik a korszerű erdőgazdálkodás rendkívül sokrétű feladatköre: csemetetermeléstől szállodaberendezések gyártásáig, utak építésétől sípályák telepítéséig, szemétgyűjtéstől a turistaházak üzemeltetéséig — mindenütt és mindig az embert, a közösséget szolgálva.

Budapest agglomerációs övezetében elterülő Pilisi Parkerdő a Dunazug, a főváros és a Csepel-sziget erdeit foglalja magában. Termelési feladatai mellett szolgálja a nagyváros szennyezett levegőjének állandó cseréjét, lakóinak zöld mentőövét.

A Pilisi erdők társadalmi jelentőségét ma már nem annyira nyersanyagtermelő képességük, mint inkább közjólétű hasznuk határozza meg.

Hat órás bejárás és tapasztalatszerzés után, 15 órakor a vándorgyűlés résztvevői ismét hajóra szálltak és visszahajóztak Budapestre, ahová 17.30-kor érkeztek meg. Utazás közben került sor az ebédelésre és a műszaki bemutatókon látottak értékelésére, valamint a vándorgyűlés rövid összefoglalójára. Az értékelést *dr. Madas András* elnök vezette. Felszólalt *dr. Bondor Antal, dr. Visy Géza* és *Varga Béla.*

Az utolsó szó jogán *dr. Madas László* búcsúzott el a résztvevőktől, kifejezve reményét, hogy mindenki visz haza valami értéket. Kérte a vendégeket, hogy őrizzék meg jó emlékezetükben az eltöltött harminc órát.

Dr. Madas László **Dr. Kiss Rezső**

Firbás Oszkár:

KÖSZÖNTŐ

Tisztelettel és szeretettel köszöntjük az Országos Erdészeti Egyesület 1975. évi közgyűlésének valamennyi résztvevőjét.

Van valami jelképes abban, hogy ez a hajó pesti kikötőből indult útjára, Pestről, ahol 108 évvel ezelőtt az Üllői úti Országos Magyar Gazdasági Egylet telkén álló épület tanácstermében 43 főnyi kis lelkes gyülekezet megalapította az Országos Erdészeti Egyesületet. A nemzeti függetlenségért vívott harc egyik kis állomása volt az Egyesület megszületése. A magyar erdészeti mozgalom élén *Divald Adolf* selmeci erdőmester és *Wágner Károly* selmeci erdőakadémiai segédtanár állottak. A bécsi erdész és vadász újság ezt írta akkoriban: „... Divald és Wágner urak irányzatától egyáltalában nem kell félni, mivel az erdészeti szakemberek között az új magyar erdészeti egyesülethez kevés hívet fognak találni...". Később még ilyen mondatot is megkockáztattak: léteznek-e egyáltalán magyar erdészek? Csattanós válasz volt erre az Egyesület megszületése, pedig a hivatalos hatalom is igyekezett meggátolni a mozgalom terjedését: Wágnert Selmecről Nagyváradra helyezték, Divald pedig Vukováron kényszerült magánszolgálatba lépni. Az Egyesület megszületéséhez nagyban hozzájárult *Bedő Albert* működése is. Illő, hogy rájuk nagy tisztelettel gondoljanak a késő utódok, hiszen nélkülük ma nem tarthatnánk meg az Egyesület századik rendes évi közgyűlését.

Mai utunknak még egy érdekessége van: A magyar nemzet történetének nagy tanúja, a Duna hordozza hajónkat, mint ahogyan 100 évvel ezelőtt hordozta azt a hajót, amely Pilismarótra vitte kerek egy évszázada az OEE közgyűlésére igyekvő mintegy 60 résztvevőt. Eddig 105 rendes és rendkívüli közgyűlése volt Egyesületünknek.

Ez a 100. rendes közgyűlésünk.

Az Egyesület közgyűléseit 61 alkalommal Budapesten, négyszer Pécsett, háromszor Debrecenben, Sopronban, Szombathelyen, Parádon, illetve Parádfürdőn, Miskolcon, Szegeden és Egerben kétszer, míg Losoncon, Kassán, Tordán, Kalocsán, Pilismaróton, Székesfehérváron, Herkulesfürdőn, Máramarosszigeten, Körmöcbányán, Tátrafüreden, Besztercebányán, Sepsiszentgyörgyön, Pozsonyban, Selmecbányán, az Arad megyei Menyházán, a Liptó megyei Fenyőházán, Kecskeméten, Esztergomban, Kaposváron, Baján, Nagykanizsán, Keszthelyen, Nyíregyházán, Tatán és Szekszárdon egy-egy alkalommal rendeztek közgyűlést. Az utolsó 20 évben csak két alkalommal volt Budapesten közgyűlés.

Nincs mód arra, hogy méltassuk az OEE 108 éves szerteágazó tevékenységét, mégis hadd említsük meg, hogy 1867-ben 759 tagja volt az Egyesületnek, 1885-ben 1477, míg 1900-ban 2017 fő, 1975-ben 5600 fő.

Az Országos Erdészeti Egyesület vezetőségválasztó közgyűlését táviratilag köszöntötte **Faluvégi Lajos** *pénzügyminiszter.*

Dr. Madas András:

ELNÖKI MEGNYITÓ

Tisztelt Vezetőségválasztó Közgyűlés!

A legutóbbi vezetőségválasztó közgyűlés óta eltelt négy év fontos fejlődési szakaszt jelentett a fennállásának immár 110. évébe lépő egyesületünk életében. Erről részletesen a főtitkári beszámoló szól, de magam is szeretném kiemelni, hogy ebben az időszakban az Egyesület szakosztályai, bizottságai, helyi csoportjai jelentősen megerősödtek, fontos műhelyeivé váltak az országos erdőgazdaság-politika részleteiben történő kialakításának, fejlesztésének. A rendszeressé vált titkári értekezletek már nemcsak az egyesületi adminisztráció egyes kérdéseit tárgyalták, de foglalkoztak az erdőgazdaság előtt álló legfontosabb kérdésekkel, feladatokkal is.

A minisztérium szakvezetése lényegesen jobban támaszkodott az Egyesületre; egyes szakosztályokat például a minisztérium Fagazdasági Tanácsa hivatalos munkabizottságának fogadtuk el, jelezve, hogy az ebben tömörült szakemberek összetétele, munkájának színvonala nem teszi szükségessé egy másik, párhuzamos minisztériumi bizottság létrehozását. Más bizottságok, szakosztályok munkájának is jelentős szerepe van a hivatalos állásfoglalások kialakításának folyamatában.

Jelentős mértékben növekedett az Egyesület összefogó szerepe a más tárcákhoz tartozó állami erdőterületeken dolgozó kollégák irányában és külön közgyűlésen foglalkoztunk a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás kérdéseivel, jelezve, hogy Egyesületünk megkülönböztetett figyelmet szentel a súlyban egyre növekvő termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásnak, az e területen dolgozó szakemberek problémái megoldásának. Így az Egyesület egyik fő feladata és törekvése — az, hogy a meglehetősen széttagolt szervezetű erdőgazdálkodásban növekvő mértékben segítse elő a központi és ágazati célok megvalósítása érdekében az egységes szemlélet, gondolkodásmód formálását, a szakmánk iránti szeretetet, az összetartozás érzését — az eddigieknél erőteljesebben valósult meg.

Közgyűlésünk a IV. ötéves tervidőszak utolsó évében ült össze. Ez alkalmat ad arra, hogy röviden foglalkozzunk az erdőgazdálkodás jelenlegi helyzetével és jövő feladataival is. Az erdőgazdálkodás az ötéves terv célkitűzéseinek, az üzemtervi elvárásoknak megfelelően folyik, vállalataink az ötéves terv feladatait egészében sikeresen hajtják végre. Ebben a tervidőszakban megkezdődött erdőgazdaságainkban az új technológiára való váltás, ami azt jelenti, hogy az egyes műveletek gépesítéséről át kell térni teljes termelési folyamatok gépesítésére. A szerzett tapasztalatok alapján a következő ötéves tervben általánossá kell tennünk a hosszúfában való szállítás módszerét, mert enélkül nem tudjuk megoldani munkaerőgondjainkat és nem tudjuk termékeink értékét sem növelni. Ugyancsak ebben a tervidőszakban kezdődött meg a fűrészüzemek rekonstrukciója. Az e területen szerzett tapasztalatok alapján a következő ötéves tervben meg kell valósítanunk a fűrészüzemek rekonstrukcióját. Mindez jelzi, hogy erdőgazdaságainkban minőségileg új, fejlettebb fokra ért az alkalmazott technológia és megkezdődött az erdőgazdasági termelési folyamatok általános iparosítása. Mindez fokozatosan előtérbe állítja az erdőgazdaság és faipar integrációját, az eddigieknél lényegesen szorosabb együttműködését, a népgazdaságban kialakult és elfogadott különböző szervezeti formák alkalmazásával.

Az MSZMP XI. Kongresszusának irányelvei világosan megjelölik a követendő utat. Ezek alapján az erdő- és fafeldolgozó gazdaságok egyszerű társulásától

az állami szektorban a legfejlettebb szervezeti színvonalat képviselő kombinátokig minden formát felhasználva kell elérnünk a rendelkezésre álló szellemi erők és anyagi eszközök ésszerű koncentrálását, a hatékonyság növelése érdekében. A világgazdaságban az elmúlt három évben bekövetkezett változások, az energia- és nyersanyagárak példátlan méretű növekedése bennünket is szigorú intézkedések megtételére kényszerít. A hazai ellátásnak a tervben előirányzott biztosítása mellett a népgazdaság külkereskedelmi egyensúlyának biztosítása érdekében változatlan feladatunk az exporttevékenység fokozása.

Minél jobban tudjuk meghatározni feladatainkat, koncentrálni erőinket, annál kisebb mértékben kell a népgazdaságunkat kívülről ért terheket a lakosságra áthárítani. Ezt csak az ágazatban dolgozó valamennyi munkás, technikus, mérnök együttes erőfeszítésével lehet megvalósítani, az eddigieknél jobb eredményeket elérni.

Az elmúlt időszakban az iparosodási folyamat meggyorsítása, a termelés fejlesztése mellett nagy gondot fordítottunk az *erdők egyéb funkcióinak, a környezetvédelmi és üdülési feladatok meghatározására,* mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban. Ennek eredményeképpen hosszú távra kialakultak az erdő funkciói között azok az arányok, amelyek biztosíthatják az erdők valamennyi hasznos sajátosságának kellő érvényesülését a társadalom érdekében. Jelenlegi vándorgyűlésünket is olyan erdőgazdasági tájon rendezzük, amelyen a gyakorlatban, a mindennapi erdőgazdasági munka során válik valóra a magyar erdőgazdasági politikának az erdő hármas funkciójáról, *a három funkció harmonikus összhangjáról* szóló alapelve. Ezt fejezi ki közgyűlésünk jelmondata és ennek a gondolatnak a jegyében rendeztük a közgyűléshez csatlakozó szakmai bemutatót is. Jelmondatunkkal — közvetve — utalni kívántunk az erdészet szellemi és cselekvési egységére is, amelynek ápolása, erősítése Egyesületünkben egy évszázadon át mindig a fő célkitűzések közé tartozott, napjainkban pedig különösen időszerűvé vált.

A megnövekedett feladatok ellátására szervezeti változtatásokat kellett végrehajtani mind a minisztériumon belül, mind kívül. Ennek nyomán jelentősen koncentrálódott az erdészet irányítása a MÉM-en belül az Erdőrendezési Főosztályon, lényegesen csökkentve az erdészeti ügyek intézésének széttagoltságát a tárcán belül. Ezt a folyamatot segíti elő a MÉM keretében létrehozott Fagazdasági Tanács, amely az erdőgazdaság, a faipar, a fakereskedelem, az oktatás egész területét átfogja és a munkába valamennyi érdekelt főhatóság, felső szerv, valamint a vállalatok képviselőit bevonja.

Ez év január 1-ével megalakult az Állami Fagazdasági Vállalatok Országos Központja (a FAGOK), amely középirányító szervként hivatott összefogni és irányítani az állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságok, a faipari vállalatok, valamint az egyéb erdészeti szakvállalatok tevékenységét. Ezzel egyidejűleg megszűnt az Egyesülés, amely a maga igen korlátozott lehetőségeivel az átmeneti időszakban mégis biztosította az erdőgazdaság és faipar területén dolgozó vállalatok egységes gazdálkodásának alapvető feltételeit. A FAGOK megalakulása jelentős lépés ágazatunk életében és az üzemek meghatározott körére lehetővé tette a határozott összefogást és irányítást, valamint egységes fellépést. Azt kell elérni, hogy a FAGOK a szervezetén kívül levő gazdaságok, kereskedelmi vállalatok egyre szorosabb együttműködésével hidalja át a szervezeti különbözőségből adódó problémákat.

Az eddig megtett intézkedéseket egy folyamat részének lehet tekinteni, amelynek célja a népgazdaság, az egész társadalom érdekében összefogni, koncentrálni az erőket, fokozni a hatékonyságot ágazatunkban, ügyelve és törekedve

a sokoldalúan jelentkező igények teljes körű, megfelelően differenciált kielégítésére. Ennek szervezeti és társadalmi feltételei vannak. A legfontosabb feladat azonban mégis az, hogy a különböző területeken dolgozó erdészek egységes szemléletben igyekezzenek feladataikat megoldani, érezve mindig, hogy a kisebb egységekben, szervezetekben dolgozó erdészeket mindenkor az ágazat egyformán megbecsült és fontos tagjainak tekintjük. Ebben alapvető és a továbbiakban növekvő szerepe van az Országos Erdészeti Egyesületnek; kérem, hogy a Vezetőségválasztó Közgyűlés ebben az irányban erősítse az Egyesület további munkáját.

Király Pál:

FŐTITKÁRI JELENTÉS

Négy esztendő látszólag nem nagy idő olyan intézmény életében, mint a fennállásának 109. esztendejében járó Egyesületünk. Számunkra azonban — akik az eredményekben gazdag múlt és a számonkérő, felelősségre kötelező jövő mezsgyéjén, a jelenben dolgozunk — mégis sok gondot, feladatot jelentő időszak volt az 1971. évi vezetőségválasztó közgyűlés óta eltelt négy év. Évszázados, nemes és bevált hagyományaink szellemében, ugyanakkor azonban a jelenkor követelményeihez igazodva, az élet által napjainkban felvetett problémák megoldása érdekében kellett folytatni munkánkat. Csak ez a felfogás, ez a munkastílus biztosíthatta életképességünket, további fejlődésünket — vagyis azt, hogy a régi dicsőségen való merengés helyett tevékenyen járuljunk hozzá Egyesületünk fennmaradásához, további erőteljes fejlődéséhez.

Egyesületi politikánk alapja

Az 1971-ben megválasztott vezetőség az elkövetkező évek egyesületi politikájának meghatározásakor (pártunk és államunk politikája alapján, országunk általános politikai-társadalmi helyzetén túlmenően) elsősorban az erdészet helyzetéből, valamint a tagságnak az Egyesülettel szemben tanúsított elvárásaiból indult ki. Az utóbbi nagyobb részben tükrözte az előbbit is. Figyelembe kellett továbbá venni azt a tényt is, hogy a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségében viselt s immár több, mint negyedszázados (alapító) tagságunkból is meghatározott kötelezettségek hárulnak Egyesületünkre. (Bár tárgyilagosan megállapíthatjuk, hogy a Szövetség célkitűzései jól szolgálják egyesületi céljainkat is.)

Az erdészek helyzete 1971-ben nem volt kedvezőnek mondható. Az akkor még új gazdaságirányítási reform 1968-ban történő ágazati bevezetését megelőző és követő intézkedések (a volt önálló erdészeti főhatóság megszüntetése és beolvasztása a MÉM-be, az erdőgazdaság és elsődleges faipar 1969—70-es átszervezése stb.) mind anyagi-pénzügyi, mind közhangulati vonatkozásban kisarkították az erdészetnek, mint népgazdasági alágazatnak a kicsiségét, illetve e viszonylagos kicsiséggel járó hátrányokat. Súlyosbította a helyzetet az a szervezeti szétforgácsoltság, melynek keretei között az amúgy is kicsi erdészetnek dolgoznia kellett, valamint azok a belső feszültségek, amelyek a gazdálkodás napi és távlati érdekei között jelentkeztek és amelyek számos vitát váltottak ki a szakemberek között. Mindez oda vezetett, hogy mind szervezeti, mind a szellemi felfogás tekintetében rendkívül éreztette hatását a korábban megszokott egységes, központi irányítás hiánya.

Törekvés az erdészet szellemi egységére

Az Egyesület megalakulása óta változatlanul mindig legfőbb céljának tekintette a magyar erdőgazdaság fejlesztésének támogatását. Érzékelve az 1970-es évek elejére kialakult helyzetet, a vezetőség e támogatás egyik legfőbb formájának azt tartotta, ha *az erdészet egységének megteremtését* igyekszik maga is elősegíteni. Ezért *igyekezett munkájába bevonni valamennyi népgazdasági szektorban dolgozó erdészeti szakembert.* Külön erőfeszítést igényelt e tekintetben az állami erdőgazdaságok és erdőrendezőségek mellett a legtöbb erdészeti szakembert foglalkoztató mezőgazdasági termelőszövetkezetek erdőmérnökeinek, erdészeinek felkarolása. Mint ismeretes, 1974-ben tettük ennek érdekében a legnagyobb erőfeszítéseket, egri közgyűlésünket is a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás és az ott dolgozók helyzetének vizsgálatára szántuk, s javaslatainkat a MÉM-hez eljuttattuk.

Előtérben: az egyesületi tag!

Az említett állami szervezési intézkedések számos szakember egyéni sorsát is érintették, a munkaköri és egyéb változások sok problémával jártak. Ezek az idő folyamán többségükben rendeződtek. Mégis erre a lélektani hatásra vezethető vissza az a kívánsága a tagságnak, hogy *az Egyesület törődjön többet az egyesületi taggal, mint emberrel.* Elsősorban ebből a kívánságból kiindulva, de távolabbi, ágazati szempontoktól is vezettetve hívtuk életre Szociálpolitikai Bizottságunkat. Az Egyesület keretében ez eléggé újszerű feladatot jelentett, de a bizottság három évi ténykedése azt bizonyította, hogy ez a lépés helyes volt, rengeteg feladat áll e bizottság előtt, és az Egyesület eredményesen tud munkálkodni tagjai érdekében. A termelőszövetkezetekben dolgozó erdészeti szakemberek szociális és munkahelyi helyzetének reális megvilágításba helyezése után részletes és *elgondolkodtató anyagot tárt fel a bizottság nyugdíjasaink, továbbá az erdész özvegyek és árvák szociális helyzetéről.* Ez a dolgozat huzamosabb időre alapot nyújt különböző, a helyzet javítására irányuló egyesületi és állami intézkedések meghozatalához. Jelenleg van folyamatban az aktív szolgálatban állók helyzetére, elsősorban munkahelyi közérzetére és az ezzel kapcsolatos körülményekre irányuló felmérés.

Célszerű megjegyezni szociálpolitikai tevékenységünkkel kapcsolatban, hogy annak megindítása csaknem egybeesett, de valamivel megelőzte az ezen a téren állami vonalon megfigyelhető, fokozott intenzitással jelentkező munkát. Ez arra enged következtetni, hogy helyesen érzékeltük ágazatunk területén is a társadalmi igényeket és megfelelő időben reagáltunk azokra.

Közelebb a tagsághoz, mélyebb szervezeti élet

A tagság részéről általánosan jelentkező másik kívánság az volt, hogy *kerüljön közelebb egymáshoz a vezetőség és a tagság, hassa át jobban az egyesületi élet a szervezet egész vertikumát,* jelentsen az Egyesület többet az „egyszerű" egyesületi tagok többsége számára, mint a tagdíj fejében az egyesületi szaklap juttatását.

E kétségtelenül valós, de nehéz és már korábban is fennállott probléma megoldását *háromféle módon* igyekeztünk előbbre vinni. *Egyrészt* szorgalmaztuk, hogy helyi csoportjaink rendezvényeinkből minél többet erdészetekhez, üzemekhez kihelyezve, a tagság zömének bevonásával rendezzenek meg. *Másrészt* rendszeressé tettük a tagsággal közvetlen kapcsolatban álló és az operatív szervezést-irányítást ellátó helyi csoport titkárok (félévenkénti) megbeszéléseit. Az országos elnökségből tagsági összekötőket küldtünk ki a helyi csoportokhoz,

ugyancsak a közvetlen kapcsolatok fenntartásának elősegítése céljából. *Végül* az elnökség szervezeti intézkedést hozott a helyi csoportok vezetőségének kibővítésére, csoporton belül kisebb egységek létrehozására, melyeknek megbízottai az egyes tagokkal képesek a közvetlen kapcsolat tartására, helyi programok szervezésére, a helyi kívánságok összegyűjtésére és továbbítására, valamint a központi instrukciók közvetítésére a tagság irányában. E tagsági összekötők teljes jogú tagjai a helyi csoport vezetőségének.

Az egyesületen belüli közvetlen kapcsolatok szempontjából érdemes megemlíteni, hogy a rendszeresen ülésező és az egyesületi kormányzás legfontosabb, elvi kérdéseivel foglalkozó *országos választmány nagy többsége is a tagság körében dolgozó, vidéki tagokból állt.* Ezek a szervezeti keretek alkalmasak arra, hogy az Egyesületen belül sokirányú és közvetlen kapcsolatok álljanak fenn, azonban változatlanul feladat a kereteknek konkrét tartalommal való kitöltése. Ez csak kollektív munkával, nem csupán a központi vezetők, hanem valamennyi, a vezetés bármely szintjén működő személy, sőt a tagság aktív és kölcsönös közreműködésével valósulhat meg.

Propagandamunka szakmánk érdekében

A tagság részéről megnyilvánuló következő elvárás az volt a vezetőséggel szemben, hogy fejtsen ki az Egyesület fokozottabb propaganda-tevékenységet az erdészet érdekében. Valószínűleg ez az igény is a bevezetőben említett, szakköreinkben az 1970-es évek elejére jellemző lélektani helyzetre vezethető vissza. Nem érdemes azon sokat töprengeni, hogy ez a kívánság valós vagy vélt kisebbségi érzésből fakadt-e, vagy pedig más okból; elég indok volt a cselekvéshez a tagság akarata. *Mind központi, mind helyi szinten fokoztuk az erdészeti propagandát,* rendezvényeinkkel párhuzamosan mozgósítottuk az országos és a helyi sajtót, a rádiót, és a televíziót *annak érdekében, hogy az ország közvéleményének figyelmét ágazatunk munkájára vonjuk és az erdészet a közvéleményben is megkapja az őt megillető megbecsülést.* Munkánk eredménye a tömegkommunikációs közlések gyarapodásán keresztül számszerűen is lemérhető, de e nélkül is szembetűnő az erdészet gyakori és kedvező beállítású szereplése a sajtóban, televízióban és rádióban.

Propagandamunkánk keretén belül *érdemes külön megemlíteni az Erdők Napjának a tanuló ifjúság körében való megrendezését,* illetve e mozgalom meghirdetését és megindítását. A mozgalom célja ismeretes. Örvendetes tény, hogy a megrendezésre való *felhívásunk gyors és kedvező visszhangra talált a tagság körében és rövid két-három év alatt százezres nagyságrendűre növekedett az akcióban résztvevő fiatalok tömege.* A tagság tehát nemcsak óhajtotta a szakmai propaganda fokozását, hanem cselekedett is a megvalósítása érdekében. Ez azért is jelentős, mert *mozgalmunk általános helyeslésre talált a társadalom körében.* Tárgyilagosan megállapíthatjuk, hogy propaganda-munkánk nyomán az erdészet ma már lényegesen jobb társadalmi atmoszférában fejtheti ki munkáját, mint évekkel ezelőtt és ez bizonyára kedvezően hat vissza az erdészeti szakemberek közérzetére is.

Egyesületünk: a szakemberek összefogója, szervezője

Az erdészet olyannyira kívánt szellemi és cselekvési egységének előmozdítása szakosztályi és helyi csoportok szinten egyaránt folyt az elmúlt években. *A szakosztályok voltak azok a szellemi alkotóműhelyek, amelyekben az erdészet céltudatos és a kor igényei által megkívánt fejlesztésének elveit a tagság (nagyobb részben gyakorlati szakemberek) kollektíven megvitatta, megfogalmazta,*

majd terjesztette, Ami a szakma egésze szempontjából hátrány volt, az az Egyesület szempontjából előnyt jelentett, mert az állami munka által nyitvahagyott területek cselekvési lehetőséget biztosítottak Egyesületünkben, az állami apparátusban leszűkített létszámmal ügyintézett szakterületeket az Egyesületen belül társadalmi munkásokkal kiszélesítve lehetett művelni. Ez hasznos volt az állami irányító apparátusban dolgozó szaktársaink számára is, a szakma egésze számára is.

Különösen hasznosnak bizonyultak a szakosztályi munka és a helyi csoportoknál folytatott munka kombinációi: a vidékre kihelyezett szakosztályi ülések, amelyek a szakosztályi létszám többszörösét kitevő szakember-tömeget mozgattak meg. Elfogultság nélkül állapíthatjuk meg, hogy éveken keresztül a szakmában dolgozó erdőművelőket az Erdőművelési Szakosztály, az erdőhasználati szakembereket az Erdőhasználati Szakosztály, a gépesítőket a Gépesítési Szakosztály, az erdőfeltárókat az Erdőfeltárási Szakosztály, a környezetvédelem és jóléti erdőgazdálkodás szakembereit az „Erdők a közjóért" Szakosztály fogta össze és mozgatta meg szellemi energiáikat, de sorolhatnánk még más szakterületek felemlítésével is (erdei vasutasok, közgazdászok, kereskedelmi szakemberek stb.). Az egyes szakember-csoportoknak más, Egyesületen kívüli összefogása nem volt tapasztalható a beszámolási időszakban.

Öntetszelgés nélkül állapíthatjuk meg azt is, hogy *az elmúlt években* — egy-két egyetemi, illetve tudományos intézeti rendezvénytől eltekintve — *a szakma összes nagy, reprezentatív megmozdulásának megrendezése az Egyesülethez fűződik*. Emlékezetesek maradnak az Erdőművelési Napok, a Közjóléti Szakosztály vidéki, tanulmányúttal összekötött ülései, az imponálóan felemelő környezetet, rangot jelentő Tudományos Akadémián megrendezett erdészeti gazdaságtani konferenciák és az első Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia, valamint Clusius emlékünnepség, az Országos Erdőrendezési Napok stb.

Legnagyobb méretű rendezvényeink éves *vándorgyűléseink* voltak, amelyeket a MÉM, továbbá az Erdő- és Fagazdasági Egyesülés, illetve a FAGOK, valamint a rendező erdőgazdaságok messzemenő segítségével tartottunk meg. Kölcsönösen szerencsésnek bizonyult a MÉM-nek, illetve Egyesületünknek az a döntése, hogy a vándorgyűléseket kapcsoljuk össze a Fagazdasági Műszaki Napokkal, mert ez egyrészről rendkívül megnövelte vándorgyűléseink szakmai tartalmát, másrészt a meglehetősen nagy költséggel és sok munkával megrendezett műszaki bemutatóknak a korábbinál jóval szélesebb körű hasznosítását eredményezte. Szakmailag tartalmas, külsőségeiben is imponáló *vándorgyűléseink az erdészet egységének olyan demonstrációit jelentették, melyekhez hasonlót más szakmákban még a kívülállók sem tapasztaltak* és elismeréssel emlegetnek.

Amiben lemaradtunk...

A tagsági igények kielégítésén túlmenően Egyesületünk évszázados hagyományainak megfelelően igyekezett a szellemi erők összefogásával, társadalmi úton is hozzájárulni a magyar erdőgazdaság fejlesztéséhez. *Nem kisebbíti a végzett munka értékét, ha beismerjük, hogy gazdaságpolitikai tevékenységünk nem fejlődött olyan fokra, mint amilyet korunk követelményei alapján szükséges lett volna elérni.* Az erre irányuló figyelemfelhívás pedig megtörtént a vezetőség részéről, mert 1973-tól kezdve ismételten kiemelt munkatervi feladatként jelöltük meg szervezeteink számára az erdőgazdaságpolitikai témákkal való fokozott foglalkozást, az ötödik ötéves tervidőszakra való ágazati felkészülést. Ennek ellenére csak néhány dolgozat született e témakörben, s azok közül is csupán az Erdőművelési Szakosztály anyaga érte el azt a színvonalat,

hogy egyesületi előterjesztésként a Fagazdasági Tanácson keresztül az illetékes állami szervek részére ajánlásként átadható legyen.

Munkánk e fogyatékosságának okait érdemes lesz elemezni és a tanulságokat a következő időszakra nézve levonni annak érdekében, hogy az Egyesület ne egy „szakmai önképzőkör" színvonalán álljon, hanem a különböző állami szervek méltó partnere legyen, a szakmai közéletben betölthesse azt a szerepet, amelyet évtizedeken át betöltött és amely társadalmi súlynak az elérésére szellemi potenciáljánál fogva képes.

Viszonylag gyenge gazdaságpolitikai szereplésünk nemcsak országos szinten, *de vállalati szinten is megállapítható. Ennek tulajdonítható, hogy üzemi csoportjaink sem formálisan, sem érdemben nem tudnak a vállalati vezetésnek részesei lenni,* az egyéb társadalmi szerveknek ezzel kapcsolatos szintjére elérni. Ez annál inkább sajnálatos, mert így (önhibájából) éppen a szakmai érdekvédelmet hirdető Egyesületünk nem képes nézeteit érvényesíteni az erdők sorsát konkrétan formáló gazdálkodásban.

Kapcsolataink külső szervekkel

Egyesületi életünkről szóló beszámolónk során meg kell említenünk Egyesületen kívüli kapcsolataink alakulását.

Belföldi kapcsolataink tekintetében *társadalmi vonalon* legszorosabb kapcsolat a legtermészetesebb partnerünkkel, az ágazatunkhoz szorosan csatlakozó rokonszakma társadalmi szervezetével: a Faipari Tudományos Egyesülettel alakult ki. Az együttműködés szükségességét mindkét fél érezte és ez a két egyesület vezetősége közötti szívélyes viszonyon túlmenően színvonalas, közös rendezésű konferenciákban valósult meg. Ugyancsak egyenletes, eredményes munkakapcsolatot tartottunk fenn a *Papír- és Nyomdaipari Egyesülettel,* ami nem látványos rendezvényekben, hanem eredményes albizottsági munkában realizálódott és amelynek hasznát egész ágazatunk élvezni fogja. Különösen a beszámolási időszak első felére mondható, hogy munkakapcsolatban álltunk a *Magyar Agrártudományi Egyesülettel,* továbbá a *Geodéziai és Kartográfiai Egyesülettel,* de az is nyilvánvaló, hogy ezekkel az egyesületekkel kapcsolatban *távolról sem használtuk ki szakmánk javára az együttműködésben rejlő lehetőségeket.* Helyi csoportok szintjén volt hagyományos, baráti kapcsolatunk az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel.*

Legnagyobb társadalmi partnerünk természetesen maga a *Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége* volt, amelyhez számos szervezeti és munkakapcsolat fűz bennünket. Tagsági viszonyunkból fakadó jogaink révén részt vettünk a Szövetség vezető szerveinek munkájában és lehetőségeink arányában igyekeztünk a Szövetség politikáját a saját tagságunk által igényelt irányba orientálni. Részt vettünk továbbá nemcsak az adminisztratív irányítással összefüggő központi bizottságok munkájában, hanem szerepet vállaltunk olyan bizottságok rendezvényeiben is, mint pl. a Fejlődő Országokkal Foglalkozó Bizottság konferenciái.

A másik nagy társadalmi munkatársunk a *Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete* volt, amely minden időben korrekt segítőkészséggel fogadta közeledésünket és elsősorban szociálpolitikai jellegű ténykedéseinket segítette aktív közreműködéssel. Ezen a téren a jövőben még szorosabb együttműködésre lesz szükségünk.

Az *állami szervek* közül a legszorosabb kapcsolatunk a *Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal* állt fenn. A minisztérium mind erkölcsileg, mind anyagilag messzemenően támogatta munkánkat. Kedvezően fejlődik kapcsola-

tunk az ebben az évben megalakult *Fagazdasági Vállalatok Országos Központjával* is, miként az a Központ jogelődjével, az Erdő- és Fagazdasági Egyesüléssel is fennállott. Amint arról az éves közgyűlési beszámolóink mindig megemlékeztek, munkakapcsolatban álltunk az *Erdészeti Tudományos Intézettel*, a *Faipari Kutató Intézettel*, a *Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságával*, az *Erdészeti és Faipari Egyetemmel*, az *Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal*, az *Országos Természetvédelmi Hivatallal*, a *Hazafias Népfronttal*, a *Honvédelmi Minisztérium Területgazdálkodási Főosztályával* és még több más, országos hatáskörű állami szervvel. Szoros volt természetszerűleg a kapcsolatunk az állami erdőgazdaságokkal, a faipari és egyéb erdészeti szakvállalatokkal, amelyek nemcsak a pártoló tagsági díj fizetésével, hanem számos egyéb formában támogatták Egyesületünket. Új jelensége életünknek, hogy mostanában a köszönet hangján ugyanezt mondhatjuk el mind több mezőgazdasági termelőszövetkezetről is.

Nemzetközi munkánk fejlődése

Külföldi kapcsolataink az elmúlt években egyenletesen fejlődtek. *Szocialista relációban* a legnagyobb jelentőségű tény az, hogy *kialakult a sokoldalú megállapodáson alapuló szoros baráti kapcsolat* Bulgária, Csehszlovákia, Magyarország, a Német Demokratikus Köztársaság, Lengyelország, és a Szovjetunió erdészeti és faipari egyesületeinek vezetőségei között. Büszkék vagyunk arra, hogy ezen egyesületek képviselőinek harmadik tanácskozását mi rendeztük meg 1974-ben Budapesten (a Faipari Tudományos Egyesület közreműködésével) és a külföldi barátaink körében elismeréssel nyugtázott tanácskozással hozzájárultunk a baráti egyesületek közötti jóviszony további elmélyítéséhez.

A *kétoldalú* szocialista kapcsolatok keretében (amelyek már az említett sokoldalú megállapodáson alapulnak) tagtársaink csehszlovákiai, bulgáriai, lengyelországi szakmai rendezvényeken vehettek részt, s ugyanezekből az országokból delegációkat fogadtunk hazánkban.

A *nem szocialista országok* közül a szomszédos *Ausztria* Burgenlandi Erdészeti Egyesületével teljesen rendszeressé vált kapcsolatunk. Minden évben küldöttséget cseréltünk közgyűléseink alkalmával és az ezekhez csatlakozó szakmai programok során igen sok hasznos tapasztalatra tettünk szert. Küldöttséget cseréltünk továbbá *Franciaország* államerdészeti szolgálatával, mivel megítélésünk szerint ezzel a nagy, lombosfa termelő és feldolgozó országgal különösen hasznos lenne kapcsolatainkat szorosabbra fűzni.

Külön színfoltot jelent külföldi partnereink körében *Jugoszlávia*. A szövetségi köztársaságon belül a Szlovén Erdészeti Egyesülettel tartunk fenn hagyományos és rendszeres kapcsolatot. Ez az utóbbi években érdekes fordulatot vett. A jugoszláv kollégák javaslatára „Pannónia" jeligével *évente jugoszláv—osztrák—magyar határmenti hármas találkozó* megrendezésére kerül sor, minden évben más-más országban. A találkozók egy fordulója egymás országaiban már kölcsönösen lezajlott és azt bizonyította, hogy ez a protokolltól többé-kevésbé mentes, kisebb létszámot felölelő kapcsolatforma szakmai szempontból nagyon termékeny.

Külön megemlítjük, hogy a Szlovén Erdészeti Egyesület ebben az évben ünnepelte fennállásának 100 éves évfordulóját. A jubileumi közgyűlésen Egyesületünk küldöttsége is részt vett és üdvözölte a baráti egyesületet a ritka, szép évforduló alkalmából.

Nemzetközi munkánk köréből feltétlenül meg kell említenünk azokat a rendezvényeket, amelyeket a FAO Magyar Nemzeti Bizottságának felhívása alap-

ján szerveztünk. Ezek: az 1972-ben az erdei utak építése tárgyában rendezett FAO/ECE/ILO szimpózium és tanulmányút, a IUFRO légszennyezéssel kapcsolatos tanulmányút és konferencia, 1974-ben a lemezipari tárgyú FAO szimpózium és tanulmányút. Ezek a sok gonddal, szervező munkával járó, 15—20 ország résztvevőit egyesítő megmozdulások egyúttal a *magyar erdészet legnagyobb szabású nemzetközi jellegű rendezvényei voltak,* amelyek — mivel minden esetben a résztvevők teljes megelégedését váltották ki — jó hírnevet, megbecsülést szereztek nemcsak Egyesületünknek, hanem az egész magyar erdészetnek és hazánknak, szerte a világ erdészeti-faipari szakembereinek körében.

Egyesületünk a számok tükrében

A munkánkról rendelkezésünkre álló fontosabb adatok lehetővé teszik, hogy a legutóbbi vezetőségválasztó közgyűlés óta eltelt időszak egyesületi fejlődését számszerűleg is érzékeltessük és elemezzük.

	1971	1974	1974/1971 %
Nagyrendezvények	13	34	261
Nagyrendezvények résztvevői	1 320	3 620	274
Előadások, ankétok	171	315	184
Előadások, ankétok résztvevői	8 560	15 600	182
Filmvetítések	5	3	60
Filmvetítések résztvevői	380	490	129
Belföldi tanulmányutak, tapasztalatcserék	50	51	100
Belföldi tanulmányutak, tapasztalatcserék résztvevői	1 740	2 260	130
Szakmai rendezvény összesen	283	403	142
Szakmai rendezvények résztvevői	14 370	22 000	153
Összes szakmai rendezvényből			
budapesti	82	147	180
résztvevő	3 920	9 760	249
vidéki	201	256	127
résztvevő	10 450	12 240	117
Ülések	140	103	73
Ülések résztvevői	2 770	4 160	150

Az adatok azt tükrözik, hogy *szinte valamennyi rendezvényformát tekintve dinamikus volt a fejlődés.* (Kivételt képeznek a filmvetítések. Erre a hiányosságra többször is felhívtuk helyi csoportjaink titkárainak figyelmét. Annál is inkább sajnálatos az ezen a téren való lemaradás, mert az utóbbi két évben a MÉM meglehetősen nagy pénzáldozat árán igen szép színes szakfilmek sorozatát készíttette el és ez a kitűnő oktatási és propaganda-anyag kihasználatlanul hever a filmtárakban. Amíg egyik oldalról a szakmai propaganda fokozását szorgalmazzuk, addig a másik oldalon a leghatásosabb propaganda-eszköz alkalmazását hanyagoljuk el.)

Szembetűnő a nagyrendezvények számának és látogatottságának erőteljes megnövekedése. Ez összhangban áll azzal a korábbi megállapításunkkal, amelyet a szakma reprezentatív megmozdulásaival, Egyesületünknek ezen a téren előtérbe nyomuló szerepével kapcsolatban tettünk. Ezzel a jelenséggel függ össze a szakosztályi ülések látszólagos csökkenése. Ennek azonban az az oka — ezt is említettük előzően —, hogy ezeknek az üléseknek egy része (mintegy negyede) vidékre kihelyezve és nagyobb szakember-tömegeket megmozgatva,

nagyrendezvénnyé fejlődött. Ugyanakkor növekedett a szakosztályi, szakbizottsági ülések résztvevőinek száma, ami ezen szervek létszámának kiszélesedésével, a munkájukban résztvevők gyarapodásával magyarázható. Általában a *résztvevők számának növekedése jellemző rendezvényeinkre* és ez a munkánk iránt megnyilvánuló érdeklődés fokozódására enged következtetni.

Összes rendezvényünk *Budapest—vidék* relációra történő felbontása azt mutatja, hogy a budapesti rendezvények száma sokkal erőteljesebben fejlődött, mint a vidékieké, s a budapesti rendezvények sokkal több résztvevőt vonzottak, mint a vidékiek. Ez a jelenség is a nagyrendezvények előtérbe kerülésével van összefüggésben. Mindenesetre ez figyelmeztető jel a jövő számára: *kívánatos volna* ezt a folyamatot megállítani és a *nagyrendezvényeink közül többet tartani meg vidéken.* Ezzel kapcsolatosan azonban figyelembe kell venni azt is, hogy vidéken kevésbé állnak fenn a nagyrendezvények megvalósításának feltételei, elsősorban a nagyobb létszámú résztvevő elszállásolásának lehetősége.

Az Egyesület iránt megnyilvánuló és állandóan fokozódó érdeklődést tükrözi *a taglétszám* dinamikus növekedése is, amely 1971-ben 4505 fő volt, *1975. július 1-én* pedig kereken *5530 fő,* vagyis 23%-kal több, mint a beszámolási időszak elején. Örvendetes tény, hogy jelentős számú fiatal szakember lépett be az utóbbi időben Egyesületünkbe (még szakiskolai tanulók is), mintegy cáfolva ezzel azt az elterjedt állítást, mely szerint „a mai fiatalságot csupán az anyagiak érdeklik".

Szervezeti felépítésünket tekintve a tagság változatlanul központi szakosztályokban, szakbizottságokban és helyi csoportokban végzi társadalmi munkáját. Kilenc központi szakbizottság és 15 szakosztály működik. Létszáma, sajátos munkaterülete, a hazai és a nemzetközi tudományos életben megkívánt presztízse és egyéb szempontok miatt a beszámolási időszakban szakosztályi szintről emelte ki az elnökség határozata az Erdészeti Mikológiai és Faanyagvédelmi Társaságunkat. Helyi Csoportjaink száma 35, a beszámolási időszakban kettővel szaporodott helyi szervezeteink száma.

Egyesületi szaklapunk

Az 1971. évi vezetőségválasztó közgyűlést előkészítő, a tagság körében végzett közvéleménykutatás során elég sok kritikai észrevétel hangzott el egyesületi szaklapunkkal, az 1862-ben alapított és (az 1950-es években jelentkezett megjelenési megszakítás miatt) 110. évfolyamában járó „Az Erdő" című folyóiratunkkal kapcsolatban.

Az elhangzott észrevételek nyomán a Szerkesztő Bizottság elnöke a bizottságot jelentősen kibővítette. A bizottság tervszerűen dolgozott, rendszeresen ülésezett és állandóan napirenden tartotta a lap színvonalának az ügyét. Továbbá kiszélesítette a gyakorlati szakírók körét és fokozottabban használta fel azt a szellemi produkciót, amely az egyesületi szakosztályokban termelődött, s szakmai nagyrendezvényeinkkel kapcsolatban jelentkezett. Ezeknek az intézkedéseknek a nyomán *a lap a korábban kifogásolt elméleti jelleggel szemben sokkal gyakorlatiasabb lett,* nem csupán tudományos jellegű, hanem a gyakorlati termelési problémák köréből vett cikkeket is közöl. Ugyanakkor *folyamatosan tájékoztatást ad Egyesületünk belső életéről, eseményeiről, szervezeteink munkájáról* és így jól betölti a földrajzilag szétszórt helyzetű tagságunk esetében oly fontos kollektív szervező szerepkörét is. A lap — teljesen nyilvános jellegénél fogva — mindig is a kritika céltáblája marad, azt azonban elfogultság nélkül megállapíthatjuk, hogy „Az Erdő" érdekes és színvonalas lap, amely *a komoly szellemi igénnyel fellépő tagság körében közkedvelt és információi révén pótolhatatlan szerepet tölt be szakembereink képzése és to-*

vábbképzése, ezen keresztül szakmánk minden részterületének fejlesztése szempontjából. A lapot a tagság a tagdíj fejében kapja, de ezen kívül is megvásárolható, előfizethető. Az iránta megnyilvánuló érdeklődésre jellemző, hogy példányszáma a taglétszámot ma már csaknem 1000 darabbal meghaladja (jelenleg 6400 db) és egyre növekszik a külföldi exportra kerülő lapok száma is.

A társadalmi munka elismerése

Végezetül szükséges megemlíteni, hogy munkánk eredményeit nemcsak önmagunk állapítottuk meg és könyveltük el, hanem külső állami szerv: a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium is méltányolta. Amire korábban ritkábban volt példa, az az utóbbi években rendszeresen ismétlődő jelenséggé vált: *a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter évről évre, közgyűléseink alkalmából, kitüntetésben részesítette társadalmi munkásainkat, kifejezetten az Egyesületben huzamosabb időn át végzett, kimagasló értékű munkájukért.* A beszámolási időszakban (beleértve a jelenlegi alkalmat is) 27 tagtársunk kapott „Erdészet Kiváló Dolgozója" kitüntetést és 20 tagtársunk részesült miniszteri dicséretben.

Egyesületünk elnöksége a magyar erdőgazdaság fejlesztésében elért eredményeik és az Egyesületben kifejtett társadalmi tevékenységük alapján 13 egyesületi tagnak adományozta a legmagasabb szakmai elismerésnek tekintett *Bedő Albert Emlékérmet,* a mikológia fejlesztése során kimagasló tudományos eredményt produkáló mikológusok közül pedig négy személyt tüntetett ki a *Clusius Emlékéremmel* (közöttük egy külföldi személyt, a Francia Tudományos Akadémia tagját).

Összefoglalás

Az Egyesület 1971—1975 között végzett munkájáról készített számvetés azt mutatja, hogy Egyesületünk évszázados célkitűzéseinek és hagyományainak szellemében az elmúlt négy év során is eredményesen munkálkodott fő céljának elérésén: a magyar erdőgazdaság fejlesztésének előmozdításán.

Legnagyobb eredményünknek azt könyvelhetjük el, hogy az *Egyesületnek sikerült összefognia és egységbe tömörítenie a szervezetileg többfelé szabdalt erdészeti szakemberek széles körét,* ezzel erősítenie a kartársi, baráti összetartozás szellemét és gyöngítenie a széthúzás, az összeférhetetlenség, a kartársiatlanság itt-ott megmutatkozó elemeit. Az összefogással és a társadalmi szervezetben rejlő egyéb lehetőségek kiaknázásával sikerült felszabadítania és az erdőgazdaság fejlesztésének szolgálatába állítania a szakembereinkben rejlő fölös energiákat. *Fórumot nyújtott* a máshol talán nem, vagy csak korlátozottan kibontakoztatható ambíciók számára és számos, a gyakorlati munka alsó síkjain álló, a szakmai közvélemény figyelmét egyébként nem igen élvező „névtelen" szaktársunk számára biztosította a derekas és önzetlen munkát megillető közmegbecsülést.

A gazdasági munka mellett *előtérbe került az önkéntes társulás erejében bízó és támaszát remélő egyesületi tag személye.* A megindított szociálpolitikai munka eddigi eredményei kilátást nyújtanak arra, hogy a továbbiakban nemcsak az erdészet, hanem azon belül az erdészek sorsában, munka- és életkörülményeinek javulásában is tovább gyorsul a fejlődés, immár egyesületi közreműködéssel is.

Az erdőgazdaság fejlesztéséhez való szellemi hozzájárulás és tagjaival való szociális törődés mellett *propaganda-tevékenységének fokozása révén abban az irányban is erőfeszítéseket tett az Egyesület, hogy az erdészek munkáját nagyobb társadalmi megbecsülés kísérje.*

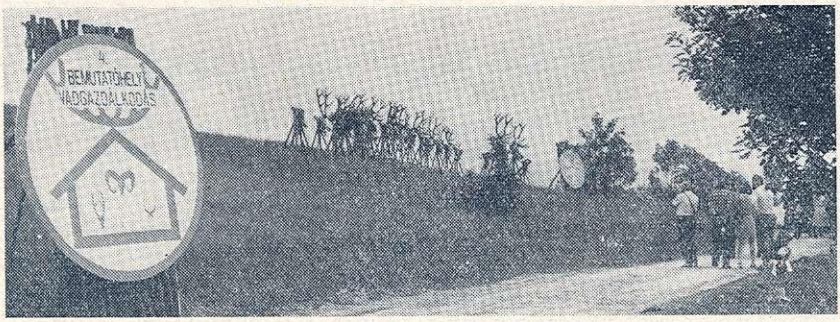

A vadgazdálkodási bemutató

Az Egyesület munkáját maga az erdészeti dolgozók tömege is értékelte. Szaporodott a taglétszám, megnövekedett a tagság aktivitása, részvétele a közös munkában, a rendezvények száma, látogatottsága és a résztvevők intenzitása, a társadalmi munka volumene. Az erdészeti műszaki értelmiség egyre inkább magáénak vallja az Egyesületet. Munkánkba számos nem erdészeti szakember is bekapcsolódott és abban lelkesen részt vesz.

A magyar erdőgazdaság fejlesztése érdekében *igyekeztünk kihasználni a társadalmi együttműködésben rejlő lehetőségeket,* belföldi és külföldi kapcsolataink eredményesen fejlődtek.

A munka eredménye nem maradt el. *Egyesületünk patinás jóhíre tovább gyarapodott,* közéleti súlya, tekintélye mind a szakmán belül, mind kívülállók szemében tovább nőtt. Az elismerés állami kitüntetésekben is megnyilatkozott.

Az eredmények mellett természetszerűleg *mutatkoztak hiányosságok is,* főként a gazdaságpolitikai munkában, a nagyrendezvények főváros-centrikus voltában, a rokonszakmákkal való együttműködésben stb.

Köszönet

A megbízatásának végére érő vezetőség, elnökség és választmány köszönetet mond valamennyi egyesületi tisztségviselőnek és az egész tagságnak a négy éven át lelkesen és önzetlenül végzett, összességében pedig sikeresnek ítélhető munkáért, szakmaszeretetért, a magyar erdészet sorsáért érzett felelősségért.

Köszönetet mond a párt- és állami szerveknek a munkánkhoz nyújtott támogatásért. Köszönetet mond az MTESZ-nek, a társegyesületeknek az együttműködésért, a vállalatoknak és intézményeknek, mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek, a honvédségi és más szerveknek, a pártoló tagoknak az önzetlen erkölcsi és anyagi támogatásért. Külön köszönet illeti azokat, akik éves vándorgyűléseink és nemzetközi rendezvényeink nagy szervező munkájából a társadalmi munka szokásos méreteit messze meghaladó mértékben vállaltak részt.

A Magyar Agrártudományi Egyesület Elnöksége *szeretettel köszönti az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésének minden egyes tagját! Gratulálunk az elmúlt négy év alatt végzett, nemes hagyományokhoz méltó tevékenységéhez. Kívánunk a megválasztandó új vezetőségnek az elkövetkezendő években sikeres munkát és gyümölcsöző együttműködést a közös munkában.*

György Károly *főtitkár*

Imreh János:

AZ ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Az Országos Erdészeti Egyesület célja az erdészet tudományos és technikai haladásának, a magyar erdőgazdálkodás fejlődésének társadalmi úton történő előmozdítása, ennek keretében az erdészeti szakemberek szakmai érdekeinek képviselete. Azokat a módszereket, melyek célkitűzéseink elérését kívánják biztosítani, Egyesületünk alapszabályunkban rögzítette. Az Ellenőrző Bizottság feladata az Alapszabályok betartásának, az Egyesület pénz- és vagyongazdálkodásának, az egyesületi fegyelmének ellenőrzése.

Feladatunk teljesítése érdekében, részben a helyi csoportoknál, részben a központban végzett ellenőrzések során tett főbb megállapításaink a következők.

Növekedett *a rendezvények* és ezen belül a vidéki helyi csoportoknál tartott rendezvények száma, színesebbé, aktívabbá vált a központi szakosztályok és bizottságok élete. A választott testületek, valamint a központi szakosztályok és bizottságok rendszeres egybehívása és beszámoltatása révén szervezettebbé, rendszeresebbé vált az Egyesület belső élete. Évről évre emelkedett azoknak a rendezvényeknek száma, melyeket szerveink az MTESZ megyei szerveivel és a társegyesületekkel közösen szerveznek. A közös rendezvények erősítik szerveink kapcsolatát az MTESZ megyei szerveivel és a társegyesületekkel. Sajnos nem mondható ez a szakszervezetekkel való együttműködés terén, ahol a helyi szervek szintjén a személyes szívélyes kapcsolatokon kívül, nem sok fejlődés tapasztalható.

Igen komolyak azok az eredmények, melyeket a *külföldi kapcsolatok* bővítése terén elértünk. Az 1972. évi FAO (ECE) ILO erdei útépítési szimpózium és tanulmányút, a IUFRO levegőszennyeződési konferencia és tanulmányút, az 1973. évi FAO/ECE lemezipari szimpózium és tanulmányút sikeres megszervezése és lebonyolítása a világ számos országába vitte el szakmánk jó hírét.

A *fiatalság körében* megnövekedett az Egyesület iránti érdeklődés. Elsősorban az egyetemi hallgatók, valamint a szakközépiskolai tanulókkal való foglalkozás területén mutatkoznak bizonyos eredmények. Keresni kell azonban továbbra is a megfelelő szervezeti és tevékenységi formákat, ahol a fiatalok képességüknek megfelelően leginkább megtalálják helyüket. Igen szép eredményt értünk el a *termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás* helyzetének felmérésében és a fejlesztési lehetőségek kidolgozásában. A szakmai *propaganda-tevékenység* sikere volt az „Erdők Napja" megrendezése terén elért látványos eredmény.

Az Egyesület *pénz- és vagyongazdálkodásának* ellenőrzése során megállapítottuk, hogy az Egyesület a bevételi előirányzatot — elsősorban a tervezett rendezvények volumencsökkenésének következtében — 88%-ra, a kiadási előirányzatot pedig 87%-ra teljesítette. Az Egyesület tényleges bevétele ennek megfelelően 2582 ezer Ft-os bevételi előirányzattal szemben, 2268 ezer Ft volt, míg a kiadásokra előirányzott 2500 ezer Ft-tal szemben csak 2186 ezer Ft-ot használt fel.

A bevételi előirányzattal szemben mutatkozó mintegy 300 ezer Ft-ot kitevő bevételcsökkenés elsősorban a kongresszus, konferencia és a tanulmányutak előirányzott bevételeinél jelentkezett. Az egyéni tagdíjnál és a saját kiadványok értékesítésénél — ide értve „Az Erdő" c. folyóirat előfizetési díját is — a bevételek az előirányzott szinten alakultak. Szóvá kell tennünk azonban, hogy *az egyéni tagdíj a bevételeknek csupán 8%-át képezi.* Ez az arány 1964-

ben még 16,7% volt. A jogi tagdíj viszont az 1967. évi 18,2%-ról 30,5%-ra emelkedett.

A kiadási előirányzat teljesítésénél a dologi és személyi jellegű költségek aránya, az elmúlt évekhez hasonlóan, megfelelt az előirányzott és a Szövetség által megkívánt arányoknak. A költségvetés, a Minisztérium, az erdőgazdaságok és vállalatok, nem utolsósorban a tagok anyagi támogatása biztosította az Egyesület tervszerű munkájához elengedhetetlenül szükséges anyagi eszközöket.

Az Ellenőrző Bizottság harmadik feladatát az *egyesületi fegyelem ellenőrzése* képezte. Az elmúlt időszakban fegyelmi ügyet nem utaltak a Bizottság elé, fegyelmi eljárás lefolytatására nem került sor.

Összegezve a megállapításokat jelentem:

— az Egyesület működését az Alapszabály *célkitűzéseinek megfelelően*, az Alapszabályban foglalt előírások szerint folytatja,
— gazdálkodása, mely a Szövetség által jóváhagyott költségvetés alapján történik, *megfelel* az iránta támasztott követelményeknek,
— nem tapasztaltunk olyan jelenséget, mely sértette volna az egyesületi fegyelmet.

Jelentem végül, hogy munkánk elvégzéséhez szükséges felvilágosítást, segítséget mind az Egyesület Elnöksége, mind a Szövetség részéről megkaptuk.

ELŐTERJESZTÉS AZ EGYÉNI TAGDÍJ FELEMELÉSÉRŐL

Az Országos Erdészeti Egyesület költségvetése, az Egyesület gazdálkodását jellemző takarékosság ellenére részben a feladatok növekedése, részben az árpolitikai intézkedések hatására, a 10—15 évvel ezelőtti évek költségvetéséhez viszonyítva *közel kétszeresére emelkedett*. Míg az 1960-as évek elején az Egyesület kiadási előirányzata és teljesítése 960 000 és 1 000 000 Ft körül mozgott, addig 1970-ben a kiadás 1 710 000, 1972-ben 1 823 000 Ft volt és 1975-ben a kiadási előirányzat elérte az 1 960 000 Ft-ot.

Az emelkedés elsősorban az „Összetett működési költségek"-nél, ezen belül a „Vidéki csoportok támogatása"; a „Saját kiadványok (AZ ERDŐ) értékesítése"; a „Bel- és külföldi tanulmányutak" rovatoknál, továbbá az „Egyéb működési költségek"-nél jelentkezett.

Az „Összetett működési költségek" közül a „Vidéki csoportok támogatása" rovaton mutatkozó közel 200%-os, mintegy 300 000 Ft-os emelkedés a helyi csoportok aktivitásának növekedésével arányos és teljesítésével az Egyesület vezetősége már régebben esedékes kötelezettségének tett eleget.

Pozitív jelenségnek minősíthető a tanulmányutak költségeinél mutatkozó jelentős emelkedés is. A költségnövekedés ugyanis az Egyesület ez irányú tevékenységének növekedésére, az Alapszabályokban foglaltaknak (2052) megfelelően a szakmai továbbképzés aktív támogatására utal.

A „Saját kiadványok értékesítése" rovatnál mutatkozó közel 230 000 Ft-os emelkedés AZ ERDŐ előállítási költségei növekedésének következménye, s az Egyesület gazdálkodásától függetlenül keletkezett.

Az „Egyéb működési költségek" alakulását az Egyesület nem befolyásolhatta. A nyomtatványok, papír-írószer, posta, telefon stb. költségeknél és a hozzájárulásoknál jelentős, mintegy 230 000 Ft a növekedés. Nem számottevő és az Egyesület bel- és külföldi kapcsolatainak kiszélesedésével arányos a „Személyi működési költségek"-nél mutatkozó kb. 30 000 Ft-os emelkedés.

Fentieket összegezve megállapítható, hogy *az Egyesület kiadásainak közel 100%-os növekedése részben arányos az Egyesület tevékenységének növekedésével, részben az Egyesület gazdálkodásától független tényezők hatásának következménye.*

Az Egyesület bevételének főbb forrásait, az 1960-as évek elején, AZ ERDŐ előfizetését is magába foglaló „Egyéni tagdíj", az akkor még csekély összegű „Jogi tagdíj" és az önköltséges rendezvények bevételei képezték. A bevételek a kiadásokat szűkösen fedezték, sőt 1966-ban 200 000 Ft költségvetési hiány keletkezett. Az egyensúlyt az 1968-ban lényegesen felemelt „Jogi tagdíj", majd „AZ ERDŐ" nyomdai és terjesztési költségeinek részbeni fedezetére kapott MEM laptámogatás teremtette meg. A kiadások további növekedése azonban újabb bevételi források biztosítását tették szükségessé. Így került sor a MÉM Erdőrendezési Főosztálya segítségével az erdőrendezőségeknek a jogi tagdíj rendszerébe történő bevonására. Ma már egyes mezőgazdasági termelőszövetkezetek is fizetnek jogi tagdíjat. A bevételi források ilyen mérvű kiszélesítése sem biztosít azonban ma már kiegyensúlyozott, nyugodt gazdálkodást. Mindinkább nyilvánvalónak látszik az eddig is indokolt, de különböző okok miatt meg nem valósított *egyéni tagdíjemelés* szükségessége.

A tagdíj emelésének szükségességét az anyagi vonatkozáson felül etikai okok is indokolják. Az egyéni tagdíj jelenlegi mértékét az 1950-es évek elején állapították meg. Abban az időben, de még az 1960-as évek elején is az Egyesület bevételeinek 33—35%-át az egyéni tagdíj képezte. A jelenlegi helyzetet a bevételek 1973. évi alakulása (az 1974. évi gazdálkodás felülvizsgálata most van folyamatban) szemlélteti:

Egyéni tagdíj	365 000 Ft	17%
Jogi tagdíj	598 000 Ft	27%
MEM laptámogatás	340 000 Ft	16%
Egyéb szervek támogatása	112 000 Ft	5%
FAO rendezvények pénzmaradványa	231 000 Ft	12%
Lemezipari konf.-ra átutalások	180 000 Ft	8%
Tanfolyamokra befizetések	24 000 Ft	1%
1972. évi pénzmaradvány	302 000 Ft	14%
Összesen	2 152 000 Ft	100%

A kimutatásból kitűnik, hogy az egyéni tagdíj aránya a felére csökkent és *míg korábban az egyéni tagdíjak magas aránya reprezentálta a társadalmi jelleget, ma a bevételek közel 50%-át állami szervek támogatása képezi.* Meg kell még jegyezni, hogy a bevételek alakulása szempontjából az 1973. év kedvező volt. Sajnos nincs minden évben FAO rendezvény és annak 231 000 Ft-ot kitevő haszna. A 302 000 Ft-os pénzmaradvány is 1975 elejére 80 000 Ft-ra csökkent.

Az előbbiekből kitűnik, hogy a tagdíjemelés indokolt. Indokolja azt az etikai követelményeken felül az Egyesület anyagi helyzete. A körülmények figyelembevételével *az egyéni tagdíj összegét havi 10,— Ft-ban javasolom megállapítani* 1975. IV. negyedévétől (de legkésőbb 1976. január 1-től) kezdődően. Az emelés évi 260 000 Ft bevételi többletet jelent és a bevételi jogcímek arányának javulása mellett — feltételezve a kiadások növekedésének jelenlegi ütemét — hosszabb időszakra biztosítja az Egyesület gazdálkodását.

Káráll János:

A JELÖLŐ BIZOTTSÁG JELENTÉSE

E választás előkészületeinek az egyesületi szervezet fejlesztése, erősítése szolgálatában kell állania. Érdemes ehhez röviden felidézni, hogy voltaképpen milyen feladatok előtt áll a magyar erdészet egyetemessége.

Ismeretes a magyar küldöttség szereplése az erdészeti világkongresszuson. Az erdők hármas funkciójának megfogalmazása tőlünk származik, s ezt úgyszólván minden állam delegációja elfogadta és magáévá tette. A magyar erdészet kidolgozta távlati fejlesztési koncepcióját az ezredfordulóig, s meghatározta az erdők funkció szerinti rendeltetését. Ismeretes az is, hogy az olajválság felvetette a nyersanyag-problémákat, s ismét előtérbe került az erdő jelentősége mint a nyersanyagnak folytonosan megújuló forrása. Változatlanul időszerű az 1040/1954. MT határozat jelmondata: „Adjunk több, jobb minőségű faanyagot és faterméket a népgazdaságnak és biztosítsuk a korszerű kultúrszolgáltatásokat, a pihenés és üdülés szolgálatában".

E gondolatok vezérelték a jelölő bizottságot, midőn megbízatása során részt vett a helyi csoportok vezetőségének újjáválasztásán, a szakosztályok tisztújításain, s az országos vezető testületek tagjainak delegálásán.

Az a szándék vezérelte munkánkat, hogy a tagság tömege szervezetileg közelebb kerüljön a vezető testületekhez. Egyesületünk egyetemessége bővüljön, az erdészeti szakemberek összefogása — munkahelytől, beosztástól, kortól függetlenül — népgazdaságunk erőfeszítéseinek áramába jusson. Az előkészületek során felkerestük a helyi csoportjainkat, a jogi tagságot vállaló fagazdaságainkat, üzemeket, a kutatás és oktatás intézményeit, az erdészeti irányítást bonyolító országos hatáskörű szerveket, hogy meggyőződjünk a közvélemény hangulatáról, s annak a mai napon hangot adjunk.

Mindenütt azt tapasztaltuk, hogy a tagság élénk érdeklődést tanúsít egyesületünk ügye iránt. A helyi csoportok választásain a tagság döntő többsége részt vett. A részvétel aránya átlagban 55—60%-ot tett ki, egyes csoportoknál megközelítette a teljes tagságot. A közvélemény feltárására a rendezvényeken való megnyilatkozásokon túl több helyen közvéleménykutató módszerrel tájékozódtunk nyílt vagy titkos formában a tagság álláspontjáról. Ezek közül engedjék meg, hogy jelentőségüknek megfelelően külön is foglalkozzam.

„AZ ERDŐ" című szaklap

A tagság maximális bizalmát élvezi a *Szerkesztő Bizottság*. Kívánságként merült fel, hogy fiatalítsuk a Szerkesztő Bizottságot, s bátran adjunk teret a fiatalok megnyilatkozásainak. A témák időszerűek, de bővüljön a közgazdasági publikációk köre. Több közérdekű téma tartsa meg elismerten magas színvonalát. Adjon több teret a helyi csoportok rendezvényeit ismertető egyesületi híreknek. Nagyobb terjedelemben közölje a külföldi folyóiratokban megjelent cikkeknek ismertetését. Adjon tájékoztatót az Erdészeti Kutatásokban, a Kísérletügyi Közleményekben megjelent témákról. Az országos jelentőségű témák külön száma sikeres kezdeményezése a Szerkesztő Bizottságnak, s ez továbbra is követendő gyakorlat. Még több bátorítást adjanak a szerkesztők a technikusoknak, hogy szaporodjék a gyakorlati életben dolgozók munkájának publikálása, s tapasztalatátadó készségük kibontakozása.

A szakosztályok munkája

Általános elismerést vívott ki az *Erdőművelési Szakosztály* rendezvényeinek kihelyezésével. Egy-egy tanácskozása soha nem látott mértékű látogatottságot élvezett, már-már kis méretű vándorgyűlés jellegét öltötte fel. Ajánlásait a Fagazdasági Tanács, a MÉM országos döntések hozása, rendelkezések alkotása során hasznosítani tudta.

Az *Oktatási Bizottság* jó munkát végzett. A jövőben adjon több segítséget a vállalatok legnagyobb gondjában, a szakmunkásutánpótlás képzésének korszerűsítésében is. Foglalkozzék mindenkor a termelőszövetkezetek, MN erdőgazdaságok dolgozóinak szervezett továbbképzésével is.

A *Szociálpolitikai Szakosztály* egyedülálló munkát végzett nyugdíjas tagtársai helyzetének felmérésével. Az anyagot feltárta az egyesület vezetősége előtt. Kéri, hogy adjanak hangot az állami vezetés felé, s koordinálják álláspontjukat a MEDOSZ-szal is.

A *Közjóléti Szakosztály* az erdők hármas funkciója távlati elhatárolásában adott hosszú távra is ajánlást a vállalatoknak, az országos hatáskörű szerveknek, a társadalmi igénnyel fellépő szervezeteknek, s e munkája révén növelte az erdészet társadalmi megbecsülését.

A *Gazdaságtani Szakosztály* rendezvényeinek száma, s a részvétel nagysága bizonyítja élénk tevékenységét. Munkája nyomán jelentősen növekedett a gazdaságossági szemlélet, s a távlati fejlesztés gazdasági megalapozottságának tematikája.

Az *Erdőrendezési Szakosztály* rendezvényei igyekeztek az üzem és hatóság közötti szemléletbeni különbségek mérséklése útján konstruktív erdőgazdaságpolitikát kialakítani.

A *Fahasználati Szakosztály*, a *Gépesítési Szakosztály*, a *Műszaki Fejlesztési Szakosztály* külön-külön színvonalas ankétokat, tapasztalatcseréket tartott, s ezek közös rendezése továbbra is általános óhaj. Igény azonban az, hogy a termelési rendszerszemlélet kibontakozzék, s ehhez a szakosztályok az eddiginél konkrétabb ajánlásokat fogalmazzanak meg, terjesszenek a vezető testületek elé.

Az *Erdészeti Mikológiai és Faanyagvédelmi Társaság* mint szakosztály egyik legszorgalmasabb intézménye szervezetünknek. Társasággá alakulása elismerése a tagság aktivitásának, közérdekű munkájának és rangot jelent a nemzetközi kapcsolatokban is.

Általános óhaj a tagság körében az ügyvezető elnökség felé a nagyobb fokú koordinálás szükségessége. Gyakran előfordul, hogy ugyanazon a napon jelentős szakosztályok közérdeklődésre tartó rendezvényei megosztják a tagságot és nem sikerül egyeztetni az integrált álláspontot a megvalósítás szolgálatában.

Az érdekvédelem

Érdekvédelmünk terén egyesületünk a MEDOSZ elnökségével szoros kapcsolatot tart. Az erdészeti dolgozók azonban kifejezésre juttatják elégedetlenségüket anyagi elismerésük jelenlegi szintje miatt. Továbbra is a sor végén állunk, s csak a szakmaszeretet és elhivatottság tart meg bennünket szakmánk szolgálatában. Az elnökség határozottabb intézkedést ajánljon a MEDOSZ-szal együtt a munkaügyi állami vezetésnek.

Főtitkárunk által kezdeményezett, s időnként vidéken megrendezésre kerülő titkári értekezletek a legsikeresebb változásai szervezeti életünknek. A munka dandárját végző csoporttitkárok okos gyülekezete pótolta az elmúlt ciklusban a választmány aktivitás-hiányát.

Az Elnökség

Az Elnökség munkájával országosan elégedett a tagság. Az elnök, a főtitkár személyében osztatlanul élvezi az ágazatilag széttagolt erdészeti vállalatokban, intézményekben, testületekben dolgozó tagság bizalmát.

Az előkészítés során felmerült a vezető testületek létszáma szűkítésének, s az egyesületi munka hatékonysága növelésének gondolata. A helyi csoportok újjáválasztása során bővítettük a hagyományos vezető testületeket. A tagság a megfontolások alapján nem tartja időszerűnek sem az Elnökség, sem a Választmány körének lehatárolását. Időszerű viszont a következő kívánságok figyelembe vétele.

— bővüljön az Elnökségben a fiatalabb korosztályúak száma;
— javuljon a főváros és vidék aránya a vidék javára;
— csökkenjen az elnökségben az állami vezető tisztségeket betöltők száma, nem követelmény az, hogy az egyesületi vezetés szoros vetülete legyen a gazdasági vezetés személyi struktúrájának;
— több gyakorlati szakember és vállalatvezető kerüljön az elnökségbe;
— az erdésztechnikusok számát növeljük;
— megoszlik a vélemény az elnökségi összekötő szerepéről;
— minden erdőkezelő kapjon képviseletet a vezető testületben.

Általános óhaj, hogy az egyesület eszméjéhez ragaszkodó, megfelelő közéleti érzékenységgel rendelkező, cselekvő magatartású, a társadalmi munkát önzetlenül, áldozatkészen vállaló, s az egyesületi munkához nélkülözhetetlen időtöbblettel és cselekvési szabadsággal rendelkező tagokkal bővüljön az országos vezető szervek köre. Nekik módjuk van a végrehajtó hatalmat, s a társadalmi akaratot egységesen megítélve a tagság mozgósítására, s az állami irányításban a társadalmi közreműködés iránti igény fokozottabb kifejlesztésére.

Álatalános elismerés övezi az Elnökség munkáját, mivel tartalmában és munkaformáiban minden eddigi ciklust meghaladóan fejlődött és megvalósította az 1971. évi közgyűlésen kialakított határozatokat. A kapcsolat a vidéki szervekkel élénkebb. Legjelentősebb eredményei többek között: az Erdők Napja, a környezetvédelem erdészeti célkitűzéseinek megfogalmazása, a természetvédelem kiterjesztése, a FATE tudományos egyesülettel az integrált fagazdasági vállalatok és bútoripar, építőipar kapcsolatának kiszélesítése, a közös fejlesztési programok kidolgozása. A papír- és cellulózipari fejlesztés során a nemzetközi kooperáció célkitűzéseinek megvalósításában kialakított egyetemes fagazdasági ajánlások elkészítése az állami vezetés számára.

* * *

A népgazdaság V. ötéves terve kialakult. Lassan a helyére kerül a mi ágazatunk középtávú terve és megvalósításának szabályozó rendszere. Ennek megvalósítására kell a tagság társadalmi erejét mozgósítani, s az új vezetőségnek a stratégiát kidolgozni. A következők lesznek azok a kiemelt területek, ahol a társadalmi és tudományos munka területén számítanak ránk:

1. A fa mint nyersanyag folyamatos termesztése, kitermelése fejlettebb technikával és technológiákkal.

2. Az általános technikai váltás minden szinten időszerűvé vált.

3. A mezőgazdasági földek racionális hasznosítása során felszabadult területek hasznosítása, a területeknek a hármas funkció szolgálatába állítása.

4. Az életbelépő jugoszláv—magyar papír- és cellulózipari együttműködés ellátása, a bővülő fakitermelési lehetőség kihasználása.

5. Az oktatási reform végrehajtása minden szinten növeli a társadalmi munka igényét.

Ezek az irányelvek a jelölő bizottság ajánlásai az új vezető testületnek, s ennek szolgálatára állítottuk össze a jelölő listát, melyet szavazásra ajánlunk.

A leköszönő vezető testület, a tisztségek viselői híven képviselték egyesületünk elveit, s az alapszabályban rögzítettek szerint teljesítették feladataikat. Munkájukért köszönet jár. Az idő múlásával az idősebbek ritkuló sorait fel kell váltani a fiatalabbakkal. A mai élet dinamizmusában szükség van a fiatalok munkabírására, létfontosságú a tagsági utánpótlás biztosítása, a társadalmi munka iránti érdeklődés fenntartása és fokozása, a különböző korú generációk egymás mellett munkálkodásának megvalósítása, a fiatalos kezdeményező készség és energia párosítása a tapasztalattal.

Az 1975. nevezetes év a magyar nép, s benne a magyar erdészet életében. A felszabadulás 30. évfordulójának állami és társadalmi megünnepléséből tagságunk méltóan kivette részét.

Egyesületünk életében kimagasló e sorozatban a kecskeméti jubileumi ünnepség megrendezése, ahol a magyar nép állított kőbe vésett emléket az egymilliomodik hektár erdősítésének. Sokan vettünk részt az ünnepségen, s úgy éreztük, méltóképpen emlékezünk meg arról a sok-sok ezer névtelen munkásról, erdészről és mérnökről, akik hivatásukhoz és munkaszeretetükhöz híven a jövő nemzedéknek gyümölcsöző és maradandó örökséget alkottak.

Most újabb nagyszerű távlatok nyíltak meg előttünk. E munkában a technikaváltás mellett generáció-váltásra is szükség van, s az a mi egyesületünkben is szükségessé tett személyi változásokat az első vonalban.

Amikor e változásokat a megváltozott jelölő lista előterjesztése során a közgyűlés rendelkezésére bocsátom, úgy érzem, kötelességem megköszönni mindazoknak a munkáját, akik az új jelölő listára már nem kerültek fel, illetve a vezető testületekben új szerepkörbe kerültek. Az erdészekről azt tartja a közvélemény, különleges, magábazárkózott társaság, melyet szervezetileg a kor követelménye sokfelé tagol, de összetartja őket az erdő szeretete és dicsőségben, hagyományokban gazdag vezető testülete, az Országos Erdészeti Egyesület. Legyenek továbbra is tagjai az Egyesületnek, segítsék a fiatalokat, alkotó munkájukra, tapasztalatukra az eddigieknél is jobban számít a megújított testület.

Az 1975. év Bedő Albert díjasai

Dr. Pankotai Gábor

erdőmérnök

Az erdészet területén, közel negyven esztendőn át kifejtett tevékenysége alapján nyugalomba vonulása alkalmával élete munkájának elismeréseként tüntette ki Bedő-díjjal az OEE Elnöksége. Szolgálati ideje alatt az erdészeti üzemekben, tervezői munkakörben, központi beosztásban és az egyetemi oktatásban feladatait egyaránt magas fokú szakmai színvonalon látta el, és kiemelkedő szervező-irányító képességről tett tanúságot.

Tevékenysége során mindenkor vezérelvnek tekintette az új, korszerűbb módszerek és technika bevezetését. Rendszeres önképzésével a műszaki jellegű területek alapos megismerése mellett magas szintű, átfogó ismeretekre tett szert a fagazdaság egész területén. Gyakorlati munkásságából mindenekelőtt a magyar erdők feltárása terén végzett sokéves munkáját kell kiemelni.

Szakmai tudását 1958 óta az Erdészeti és Faipari Egyetem általános elismeréssel folytatott oktatói tevékenysége mellett tankönyvekben, szakkönyvekben, egyetemi jegyzetekben és mintegy 40 tudományos dolgozatban adta közre. Tudományos munkássága elsősorban az erdészeti szállítástan témakörét ölelte fel. 1956-ban társszerzőként „Közelítés és szállítás hegyvidéki erdeinkben" címen megjelentetett munkája úttörő jellegű volt. 1961-ben szerezte meg a „Mezőgazdasági (erdészet) tudományok kandidátusa" tudományos fokozatot, ugyancsak az erdészeti anyagmozgatás témaköréből megírt disszertációjával.

Az Egyetemen végzett tudományos munkásságának kiemelkedő eredménye az 1965-ben „Erdészeti szállítástan" címmel megjelent tankönyve. A fejlődéssel való állandó együtthaladásának bizonyítéka e tankönyv egyes részeinek korszerűsítésére 1974-ben kiadott „Erdészeti szállítástan I—II." munkája, amelyben az idevonatkozó legújabb ismereteket rendszerezi. A tanszéken az általa irányított kollektíva eredményesen dolgozik különböző kutatási programok megvalósításán.

1966-tól 1969-ig mint rektor, ezt követően mint rektorhelyettes, majd mint az Erdészeti Kar dékánja látta el az Egyetem vezetésében így reá hárult feladatokat.

Az Országos Erdészeti Egyesületben — egyrészt mint az Elnökség és Választmány, másrészt mint egyes bizottságok, szakosztályok tagja —, évtizedek óta végez sokirányú társadalmi munkát és szolgálja a magyar erdőgazdálkodás haladásának ügyét. Különösen fontos volt szerepe a felszabadulás után az Egyesület újjászervezésében, az Erdészeti Lapok újbóli megindításában, az egyesületi élet új alapelveinek kidolgozásában, az erdészek, a technikusok széles körű bevonásában az egyesületi munkába.

Szilárdi József

erdész

Erdészeti pályafutását 1936-ban kezdte gyakornokként a volt gödöllői állami (koronauradalmi) erdőigazgatóságon. A jelenlegi Isaszegi Erdészet területén 1943 óta dolgozik különféle beosztásokban: 1943-tól 1961-ig kerületvezető erdész, 1961-től 1969-ig erdőművelési műszaki vezető, 1969-től erdészetvezető.

Mint kerületvezető erdész az 1954—1961 közötti időszakban Isaszeg és Pécel község határában 360 ha új zöldövezeti erdőt telepített. Erdőművelési műszaki vezetőként stabilizálta az erdészet erdőművelői munkásgárdáját. Határozott irányítással, jó munkaszervezéssel, az új technológiák bevezetésével, újításaival elérte, hogy az erdőművelési munkákat a Gödöllői Erdő- és Vadgazdaságban legjobb minőségben a vezetése alatt álló Erdészet hajtja végre, vágásfelújítási hátraléka hosszú évek óta nincs. Az erdősítések befejezésének idejét jelentősen lecsökkentette. Az erdészet az 1970—1974 közötti időszakban 275 ha véghasználati területet termelt ki, ugyanakkor a befejezettként átadott erdőfelújítások területe 323 ha volt.

A bővített újratermelést a meglevő állományok szakszerű gondozásával és a rontott erdők átalakításával oldotta meg. Az erdészet területén az elmúlt öt évben a cser rovására a tölgy arányát 3%-kal, az akác rovására pedig a fenyő arányát 18%-kal emelte.

Többszörös újító. Jelentősebb újításai: motoros és talajmaró gödörfúró, motoros aprómag-gyűjtő, gépi vontatású makkvetőgép.

Példamutatásával, szorgalmával, következetességével egységes kollektívát és jó munkahelyi légkört alakított ki. Erdészete évek óta a legkisebb ráfordítással és a legnagyobb eredményességgel dolgozik és az utóbbi öt évben négy alkalommal nyerte el a legjobb erdészet címet, az 1974. évi kongresszusi munkaversenyben pedig az első helyet érte el vállalaton belül.

Horváth Sándor

erdőmérnök

A Pilis erdészeti feltáró hálózatának megteremtője. A Pilisben eltöltött 19 esztendős szolgálata alatt a kezdetben 23 km-es úthosszúság a jelenlegi 152 km-es úthálózattá bővült.

1946-ban szerete meg oklevelét. Ezt követően a Váci Erdőgazdaság központjában, valamint a kemencei és nagymarosi erdészetben dolgozott. 1950-től az Erdőközpont irányítása alá tartozó erdei feltáróút építő kirendeltség vezetőjeként Diósjenőn és Németbányán irányította az út-, illetve vasútépítő munkát. Később az Erdőgazdasági Építő Vállalat építésvezetője Parádon és Pilismaróton. 1956 elején az ÉM 1. sz. Mélyépítő Vállalathoz került és Pilismaróton az erdei útépítési munkát vezette. 1975 februárjában a Pilisi Áll. Erdőgazdaság szolgálatába lépett és Visegrádon dolgozott fahasználati előadói munkakörben. Néhány hónap múlva az erdőgazdaság központjába került mélyépítési előadói beosztásba. E beosztásban dolgozik jelenleg is, tervezési, szervezési és ellenőrzési vonalon.

Része volt az ötvenes évek második felében az erdészeti feltárás újjászületésében. Korszerű tervezés és racionális kivitelezés volt a célkitűzés. Ennek eléréséért kitartó szorgalommal, szakadatlan önképzéssel és szervező munkával dolgozott. Tárgyi tudásának növelésére minden alkalmat felhasznált. Közvetlen kapcsolatot teremtett az egyetemek illetékes tanszékeivel és több mérnök-továbbképző tanfolyamon vett részt. Idegen nyelveket tanult meg azért, hogy a szakirodalmat eredetiben olvashassa.

Kiváló elméleti felkészültsége szerencsés módon társul a kivitelezést szervező képességgel. Sokat tett a modern útépítő technika bevezetéséért. A célszerű géppark megteremtésén túl kialakította azt a szervezetet, amellyel a nagy feladatok végrehajthatók voltak. Az erdőfeltárást megfelelően biztosító úthálózat kiépítésével lehetővé tette az embert kímélő, korszerű termelési módszerek alkalmazását és megteremtette az erdei munkások munkahelyre szállításának alapfeltételét. Munkájával a Parkerdőgazdaság gazdálkodási eredményeit javította és nagyban hozzájárult a magyar erdészet jóhírének öregbítéséhez is.

Horváth Sándor 1948 óta tagja az Egyesületnek és aktív társadalmi munkása az Erdőfeltárási Szakosztálynak. Tevékenyen működik a Helyi Csoport műszaki fejlesztési munkabizottságában is.

Az 1975. év „Clusius" emlékérmese

Dr. Komlóssy György

mezőgazdasági mérnök

Tudományos munkássága még szinte egyetemi tanulmányainak idejére nyúlik vissza. Dicsérettel elfogadott természettudományi doktori disszertációját ugyanis Debrecenben, az egykori Tisza István Tudományegyetem Orvosi Vegytani Intézetében készítette a mikológia köréből.

Állami szolgálatát fél évszázaddal ezelőtt, 1925-ben kezdte meg, a Földművelésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó Növénykórtani és Biokémiai Intézet mikológiai osztályán. Az intézet 1932-ben történt kettéválasztása után a Növényvédelmi Kutató Intézet kórtani osztályának adjunktusaként dolgozott tovább. 1938-tól a Kárpátalján felkutatta és feltérképezte a burgonyarákkal fertőzött helyeket, az 1940-es években pedig az FM erdélyi kirendeltségének növényvédelmi és gyógynövény osztályát szervezte meg és vezette Kolozsvárott. 1943-tól a budapesti Növényörökléstani Intézet vezetésére kapott megbízást, egyúttal a volt József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem növénytan tanszékén adta elő a virágtalan növényekről szóló ismereteket.

A felszabadulás után is tudományos intézetek vezető posztjain dolgozott: a Vegykísérleti és Paprikakísérleti Intézet igazgatója, az Országos Talajkísérleti Intézet növénykórtani osztályának tudományos osztályvezetője. 1962-ben történt nyugalomba vonulásáig az Országos Agrobotanikai Intézet kórtani, élettani, majd biokémiai osztályának vezetőjeként dolgozott. Aktív tudományos munkássága ezzel sem szakadt meg, mert az intézet tudományos szaktanácsadója mind a mai napig.

A mikológia terén szerzett nagy tudományos felkészültségét ötven éves pályafutása alatt mindig a gyakorlati termelés javára kamatoztatta. Önállóan, vagy társszerzőként megírt szakkönyveinek a száma 16, mikológiai tárgyú önálló tudományos dolgozatainak száma 15. Ezen felül 668 népszerűsítő természettudományi szakcikket jelentetett meg.

Erdészeti Mikológiai és Faanyagvédelmi Társaságunknak, azon belül a Gombaszakoktatási Bizottságnak régi és igen eredményes társadalmi munkása.

Az 1975. évi vándorgyűlés résztvevői

(helyi csoportok szerint)

Baja: Babos Imre, Babos Imréné, Barabás Ferenc, Barabás Ferencné, dr. Kőhalmi Tamás, dr. Kőhalmi Tamásné, Mucsi József, Nyul Bertalan, Papp László, Papp Lászlóné, Petz Lajos, Rádi József, Rácz István, Tóth Imre, Vadas Attila, Vadas Attiláné, Zsigmond Béla — **Balassagyarmat:** Balogh Béla, Doró Katalin, Gyürki János, Homolya József, Jakus Mihály, Kékesi Sándor, Makoy Oszkár, Márton Bálint, Móri Péter, Pásztor János, Prókay Gyula, Rózsa Szilveszter, dr. Szabó Imre, dr. Szabó Imréné, Szlezák János, Tóth József, Tóth Józsefné, Tóth Sándor — **Budakeszi:** Apatoczky István, Borotsek Ferenc, Fekete Gábor, Gárdonyi Gábor, Gárdonyi Gáborné, Hagen Ferenc, Hajer Csaba, dr. Halustyik Mihályné, Molnár István, Paksi Béla, Tollner György, Tóth Ferenc, Varga Sándor, Zádor Oszkár — **Debrecen:** Balogh Béla, Botos Géza, Doró Katalin, Erdős Lajos, Gábor Gusztáv, Hajdu Imre, Köllő Ferenc, Kiss László, Kiss Lászlóné, Kozák Imre, Laczkó Bálint, Nagy Antal, Nagy Antalné, Nagy Júlianna, Pataki Károly, Papp Mihály, Pálfi Károly, Puskás Pál, Rendes Béla, Rendes Béláné, Szabó Pál, Tokaji Gábor, Tokaji Gáborné — **Eger:** Barta János, Biró István, Bessenyei János, Cseh Ignác, Czene Pál, Eged István, Gáll László, Háber László, Jáhn Ferenc, Huszár Pálné, Juhász Jenő, Káli Béla, Káli Béláné, Kakuk Pál, Murányi József, Pallagi Béla, Pál Miklós, Paulik Géza, Schmolczer András, Schmolczer Andrásné, Varga Béla, Vágner László, Zacher György, Zacher Miklós — **Gödöllő:** Balázs József, id. Borbély Dénes, Dallos Andor, Iványi György, Jilly Bertalan, Karczhesz István, Kiss László, Kocsárdy Károly, Molnár Endre, id. Pintér József, Pozsár Lajos, Szabó András, Szekeres Péter, dr. Szijj József, Szilárdi József, Tácsik Mihály — **Győr:** Dánosi Imre, Dánosi Imréné, Káráll János, Káráll Jánosné, Németh Ferenc, Nagy Sándor, Olaszy István, Oroszlány Endre, Stádel Károly, Stádel Károlyné, Stif László, Szabó Imre, Tarr László, Zengő Zoltán — **Békés:** Banadics István, Banadics Istvánné, Csontos János, Csontos Jánosné, Dobi Ferenc, Kovács Péter, Kovács Péterné, Sajti Gábor, Sajti Gáborné, Putnoki Bálint, Szabados József, Szabados Józsefné, Zanocz István, Zanocz Istvánné — **Kaposvár:** Bézsenyi József, Bézsenyi Józsefné, Beck Gyula, Fodor Imre, Földes Mária, dr. Goor József, dr. Goor Józsefné, Göndöcz Gyula, Hajdu István, Hajdu Istvánné, Hatler Rudolf, Heiczer János, Herczeg József, Keszthelyi Gyula, Kiss Ernő, Kiss Lajos, Kincses Benjamin, Kincses Benjaminné, Kovács József, Páll Endre, Ronai Zoltánné, Szilágyi László, Takács László, dr. Tarján Lászlóné, Vadas József, Zsiray Pál, Zsiray Pálné — **Kecskemét:** Barányi László, Bálint Lajos, Begya Lajos, Begya Lajosné, Begya László, Botfalusi Győző, Csuka Imre, Ferenczi Ferenc, Ferenczi Ferencné, Frank Blumberg, Hajdu Erzsébet, dr. Horváth László, dr. Horváth Lászlóné, ifj. Horváth László, Kerekes Károly, Kiss Károly, Koncz János, Majsai János, Molnár Ferenc, Németh Ferenc, Németh Imre, Németh Imréné, Papp László, Pakó András, Répás István, Répás Istvánné, Sági Ferenc, Sipos Sándor, Sipos Sándorné, dr. Tóth Károly, dr. Tóth Károlyné, Vonya Lajos — **Keszthely:** Anda István, Anda Istvánné, Bajner Imre, Bertalan László, Böröcz Béla, Csepregi János, Fábián Béla, Fábián Béláné, Fábián Gábor, Fábián Gáborné, Fáykis Ferenc, dr. Gaál József, Gondás Tibor, Gosztola Mihály, Horváth Gyula, ifj. Horváth János, Horváth Pál, Kovács László, Kőnig Tibor, Lukács István, Mogyorosi József, Molnár István, Nagy Tibor, Németh János, Pliszár Jenő, Peresztegi Géza, Rendi László, Róthweil György, Simon József, Szijártó János, Szijártó Jánosné, Varga Szabolcs, Tomor Antal, Végh Lajos, Végh Lajosné, Weibl Elemér, Zergi Miklós, dr. Vajda Károly — **Mátrafüred:** Bernáth Károly, Csór Miklós, Enyedi Ervin, Enyedi Ervinné, Havas-Hováth István, Holló Vilmos, Hubay Miklós, Kozéky Géza, Mihály István, Miklósy Lajos, Miklósy Lajosné, Németh Gyula, Szőlősy György, Vancsó Jenő — **Miskolc:** Bartucz Ferenc, Bartucz Ferencné, Benedek András, Boldizsár Antal, Dobos Zsolt, Gémesi István, Hegedüs László, Kalla László, Kapronczi Józsefné, Kurucz János, Martoss Tibor, Martoss Tiborné, Mező Imre, Steiner Józsefné, Szeremlei Zoltán, Sztupák János, Sztupák Jánosné, Pirity Csaba, Kozseczky Endre, Vaszily Miklós, Vaszily Miklósné, Várfalvy József, Zathureczky Lajos — **Nagykanizsa:** André Béla, Andor József, Farkas Jenő, Farkas Jenőné, Farkas Pál, Führer Ernő, Hüveli Árpád, Horváth Jenő, Horváth Jenőné, Kovács László, Knaus Zoltán, Malekovits János, Meleg László, dr. Mikulás Jánosné, Némethy Kálmán, dr. Páll Miklós, ifj. Páll Miklós, Szabó László, Szabó Lászlóné, ifj. Szabó László, Szunyogh Jenő, Vass József — **Nyíregyháza:** Hártó János, Jesszenszky András, Kocsis József, Kovács János, Kovács Jánosné, Pásztor Gyula, Pásztor Gyuláné, Sipos

Géza, Szabó Sándor, Szemerédy Miklós, Szill György, Szőör Levente, Termann István, Witner Ferenc — **Pécs:** Beck Antal, Csanády Béla, Csanády Béláné, Hartvég Sándor, Kasza Ferenc, Kender János, Krämer Antal, Mészáros József, Németh János, Papp Tivadar, Páldy Géza, Pott Imre, id. Rajnai Nándor, ifj. Rajnai Nándor, Reisch Antal, Somogyi Béla, Szentkuti Ferenc, Szerémi György, Zombory Tamás, Zombory Tamásné — **Sárospatak:** Balla László, Bodnár János, Csizmadia Gyula, Farkas Sándor, Horváth Tivadar, Molnár Levente, Schneider Ede Géza, Varga Béla — **Sopron:** Bognár Antal, dr. Dobos Tibor, dr. Dobos Tiborné, Hédl András, Hédl Andrásné, Illyés Benjamin, dr. Jereb Ottó, dr. Jereb Ottóné, dr. Juhász Miklós, Firbás Oszkár, Kosztka Miklós, dr. Mayer Antal, Marosvölgyi Béla, Mendlik Géza, Molnár László, Németh Ferenc, dr. Pankotai Gábor, dr. Pankotai Gáborné, Papp László, Princesz József, dr. Rácz József, dr. Rácz Józsefné, dr. Szendrei István, Tóth József, Ulreich József, Varga Ferenc, Zsilvölgyi László — **Szeged:** Antal Mihály, Ádám Péter, Bartucz Emil, Frank István, Kiss Gyula, Komlósi Sándor, Kovács Sándor, Kmoskó András, Marsowszky István, Sebők Ilona, Sebők Alajos, Szente László, Szente Lászlóné, Vida László — **Székesfehérvár:** Bazsó Ferencné, Bazsó Rozália, Bognár Miklós, Czubok Tibor, Édes István, Édes Istvánné, Illés Károly, Illés Károlyné, Kiss József, Kiss Pál, Kaltenbach Ferenc, Köhler Imre, Köhler Imréné, Markovits László, Markovits Lászlóné, Molnár Antal, Nyitrai Pál, Szabó Joachim — **Szolnok:** Borzási Béla, Édes Sándor, Kardos Rezső, Kurdi István, dr. Lukács István, Kulcsár Antal, Magyar János, Nagy Zoltán, Orosz Ágoston, dr. Papp Mihály, dr. Papp Mihályné, ifj. Papp Mihály, Páll János, Szabó Gyula, Szabó Gyuláné, Szegedi András — **Szombathely:** Bedöcs Gyula, Borbély László, Boros Frigyes, dr. Borsos Zoltán, Derecskei Csaba, Gyetvai György, Hárs József, Horváth Lajos, Illés János, Németh János, Németh Ferenc, Pethő József, Simon József, Portinger János, dr. Schmidt Ernő, dr. Schmidt Ernőné, Schmützenhoffer Antal, Szabó Elődd, Szabó István, Téglássy Győző, Tóth Pál, Vincze László — **Tamási:** Deák István, Kauzli Kálmán, Király Béla, Király Béláné, Németh László, Németh Lászlóné, Rizner József, Rizner Józsefné, Rosenberger Ferenc, Rosenberger Ferencné, Tildi Béla, Vaszary József, Vaszary Józsefné — **Vértes:** Derecskei Gábor, Hundzsa Ferenc, Jancsek Jánosné, Kempf László, Kovács József, Lascsik Gyula, Lascsik Gyuláné, Pöntör Györgyi, Právetz Antal, Simonfi György, Skrinyár Annamária, Szendrey Alajos, Tóth Miklós, dr. Tóti József, Várhalmi László, Végváry Jenő, dr. Visy Géza, Wolf László, Vörösmarthy Zoltán, Vörös Ákos — **MN Veszprém:** Borsodi Imre, Fekete Lajosné, Horváth Gyula, Horváth Gyuláné, Holczbauer János, Horváth László, Kemény László, Koleszár András, Kosztor János, Kozma Gyula, Rádler Géza, Sükösd Zsolt, Vermes Dániel, Udvardi Zoltán — **MÉM Veszprém:** Dani István, Czigler Károly, Győri Kálmán, Horváth Róbert, Horváth Károly, Kemény Lászlóné, Kiss Attila, Kecskeméti József, Kovács József, Nagy Miklós, Nagy Miklósné, Mészáros Gyula, Moor Gyula, Kovács Józsefné — **Zalaegerszeg:** Csillag Jenő, Dormány, János, Füzi Ferenc, Horváth Ferenc, Horváth Ferencné, Jancsó Gábor, dr. Kondor János, Koltai László, Molnár József, Németh Lajosné, Péter Lajos, Som László, Süle Lajos — **Budapest:** Babos Rezső, Badacsonyi Ferenc, Bednál Béla, Bedő Tibor, Bogár István, Bogyai László, Boncz Tibor, dr. Bondor Antal, dr. Birck Oszkár, dr. Csontos Gyula, dr. Csontos Gyuláné, Csontos Mária Magdolna, Dessewffy Imre, Dessewffy Imréné, Dudás P. László, dr. Ébli György, Földes Sándor, Tresó Elemér, Gáspár Hantos Géza, Halász Aladár, Haják Gyula, Hybbey Albert, dr. Holdampf Gyula, Imreh János, dr. Jancsó Zoltánné, Jereb Katalin, Karner Kálmán, Kiss Ipoly, Kiss László, dr. Kocsmár Ferenc, Kovács Imre, Lutonszky Zoltán, Lokody Imre, Mészőly Győző, Nagy László, Nemes József, Pandula Zoltán, dr. Páris János, Pallós János, Papp Zsuzsanna, Paulik István, dr. Radó Gábor, Rakonczay Zoltán, Rácz Antal, Rusznák Gábor — **MÉM Budapest:** dr. Sali Emil, Sági István, dr. Speer Norbert, dr. Speer Norbertné, Szabó Károly, Szabó Károlyné, Szarkási László, dr. Szőnyi László, Tomori László, Vajda Judit, Várady Géza, Várady Gézáné, Véssey Tibor, Viaszkádi Sándor, Viaszkádi Sándorné, Zágoni István — **ERTI Budapest:** Androsics Ferenc, Bajdó Erzsébet, Bujtás Zoltán, Dala László, dr. Halupa Lajos, dr. Halupa Lajosné, dr. Hauer Lajos, Gaskó Éva, Harkai Lajos, Kapusi Imre, dr. Keresztesi Béla, dr. Kassai Jenő, dr. Kiss Rezső, Körmendi Tibor, dr. Solymos Rezső, dr. Szász Tibor, Ujváry Ferenc — **ERDÉRT Budapest:** Balázsi István, Barna György, Csirke József, Dékány Miklós, Greiner Béla, Farkas Barnabás, Farkas István, Dalocsa Gáborné, dr. Kassai Imre, Korongi Vilmos, Pataki József, Puskás Sándor, Rajt Árpád, Simon József, Simai János, dr. Speer Norbert, Soos Ferenc, Szabó József, Szabó Sándor, Tóth Árpád, Zsiros Sándor, Zsiros Sándorné — **Pest megyei TSz:** Balázs István, Balázs Istvánné, Barna György, Barna Györgyné, Bolcsik László, Deszpoth László, Deszpoth Lászlóné, Erdei Károly, Körmendi Jenő, Kalácska János, Németh József, Nagy István, Nyári József, Nyári Józsefné, Pápai Gábor, Rimler László, Szamosi

Ferenc, Takács Ferenc, Telegdy Pál — **MN Budapest:** Balsay László, Balsay Lászlóné, Bartha Márton, Boda Mihály, Csukás Lajos, Fesztory Tamás, Hober Ferenc, Horváth József, Kerekes Géza, Kaufmann József, Molnár József, Nádor Ferenc, Németh Gábor, Paradi József, Sebák József, Szalai László, Szalai Lászlóné, Szircsák Ferenc, Ványai Sándor, Zámbo Mihály — **Erdőrendezőség Budapest:** Béres Ferencné, Doklea István, Csizmadia Miklós, Farkas Julianna, Farkas Lászlóné, Fecser István, Heintzinger Béla, Körtvélyesi György, Köves Gyula, Kovács Mátyás, Matók János, Nagy Béla, Öllös Gusztáv, Rábу János, Rábу Jánosné, Rohonyi Pál, Szente Ádám, Tanaszi György, dr. Török Tibor — **OEE Titkárság:** dr. Deierl Józsefné, Fekete Gyula, Fekete Gyuláné, Király Pál, Király Pálné, dr. Komlóssy György, Hencs Istvánné, dr. Madas András dr. Madas Andrásné, Riedl Gyula — **Állami Gazdaság:** ifj. Árkosi Gyula, Bödi Ferencné, Csapai Péter, Erdős László, Kiss Attila, Kmaskó Péter, Matuska István, Mayer György, Mészáros István, Mihály Józsefné, Oláh Tibor, Pálffy Miklós, Proksza Gyöngyi, Szabó János, Szabó Lajos, Szigeti Nándor, Szuh László, Sipos Árpád, Szarka János, Tomatás László, Tury István, Tóth Lajos, Vadas József, Várady János, Zámbor Antal — **Agrotröszt:** dr. Balogh Ferenc, dr. Bartos Lajos, Kovács Katalin, Zimányi Sándor — **Egyéniek:** Csutkai Jenő, Holper Géza, Murányi Róbert, Prazsák János, Sevella István, Somogyi László, Somogyi Lászlóné, Tóth Pál — **Visegrád:** id. Árkosi Gyula, Bertényi Miklós, Büttner Gyula, Csada Ferenc, Cserép Lajos, Dévényi Antal, dr. Fujsz József, Ghimesy Károly, Gogola Emil, Horváth Miklós, Horváth Sándor, Iványosi László, Iványosi Lászlóné, Kállay György, Kiss Frigyes, Kósa Ernő, Kovács László, László István, dr. Madas László, Markó Zoltán, Marosváry Tamás, Márkosi Lajos, Mihalik János, Mundi István, Padányi Gulyás Gábor, Papp Mihály, Perédi István, Pénzes Gyula, Plestyák Károly, Rencz János, Saly József, Somody Istvánné, Széll Ede, Szommer József, Tardosi József, Tavas Gyula, Tóth Gyula, Vass József, Tóth Miklós, Vida Zoltán.

Külföldi vendégek: Dipl. ing. dr. Gramatikow, Dipl. ing. Anton Oreschkov, Dipl. ing. Kiril Zanow *Sofia;* dr. Józef Batthány, Ottó Herditsch, Friedrich Prandl, Emmerich Stummer *Eisenstadt:* Ladislav Nemesszeghy, Ladislav Nemesszeghyné *Murska — Sabota.*

Az erdészettörténeti pályázatra beérkezett pályaműveket az erre a célra létrehívott bizottság elbírálta. Ennek eredménye alapján a „Kutatás-Faipar" jeligéjű pályázatot második díjra tartotta érdemesnek. Az első és a harmadik díjakat nem adta ki, mert nem érkezett be egyéb olyan pályamű, amely díjazható lett volna. A bizottság az odaítélt második díjat felemelt összegben, 3000 Ft-ban állapította meg. A Barlay Ervin életéről és munkásságáról szóló pályamű szerzői Szalay Lajos és Geri Hedvig. A „Nagykunság" és a „Tisztelet emlékének" jeligéjű pályaművek szerzőit a bizottság jutalomra javasolta, mert bár a díjazás feltételeként megkívánt színvonalat nem érték el, a szerzők munkájának elismerésben részesítését indokoltnak tartotta.

Karácsonyfák minősítési előírása Kanadában nagyrészt duglászfenyőre vonatkozik. Az ágsűrűségnek négy osztálya van: 1. a tűk a törzset és az ágak fás részeti eltakarják (legsűrűbb); 2. már csak nagyrészt takarják (közepesen sűrű); 3. a törzs nagyrészt látható, de az ágak még takartak (csekély sűrűség); 4. a törzs végig látható, az ágakból csak a fás részek láthatók (nyílt habitús). Az alakjóságot a koronaátmérőnek a magassághoz való arányával mérik: 1. 40% a mérsékelten jó; 2. 40—70% a normális Picea és Abies fajták esetében; 3. Picea és Abies 70% felett, Pinus 90% felett a legjobb. Az alaknak mind függőleges, mind vízszintes vetületében, részleteiben is teljesen egyenletesnek kell lennie. A szabványmagasság 60 és 360 cm között hat osztályt alkot és ettől függően 2—8 darabos kötegekben szállítják. Tartamos karácsonyfa-üzemben 125 db/ha hozammal és 15 cm magassági növekedéssel számolnak évente. Általános szabályuk, hogy egy 335 cm magas fáról egy 245 cm-es karácsonyfa termelhető ki és a tuskón így még marad elegendő ágörv ahhoz, hogy rajtuk öt éven belül újabb karácsonyfák csúcshajtásai alakulhassanak ki.

(ALLG. FORSTZEITSCHRIFT, 1974. 47.)

634.0.83

A FA IPARI FELDOLGOZÁSÁNAK FŐ CÉLKITŰZÉSEI A KÖVETKEZŐ TERVIDŐSZAKBAN

Dr. Madas András

Az elmúlt 25 esztendő alatt célratörő és következetes munkával jelentősen növeltük hazánk erdőterületét, erdeink élőfakészletét, növedékét, javítottuk a fafajösszetételt és mindez most lehetővé, a népgazdaság növekvő igényei pedig szükségessé teszik a fa ipari feldolgozásának jelentős növelését.

Fakészletünk több mint negyedszázadon át történt rendszeres mennyiségi változása most nagyságrendi, *minőségi* változást igényel a fa ipari feldolgozásának irányában, méretében, szerkezetében, gyakorlatilag egész iparfejlesztési politikánkban.

Figyelmünk eddig elsősorban a bővített újratermelés feltételeinek megteremtésére irányult az erdőgazdaságokban, míg a faiparban lehetőségeink csak a farost- és forgácslaptermelés alapjainak megteremtését tették lehetővé. Fűrésziparunkat nem fejlesztettük, mert a mennyiségi igényeket a korszerűtlen fűrésziparunk is ki tudta elégíteni, a minőségi követelmények pedig nagyobb súllyal nem jelentkeztek. A fűrészipar termékeit feldolgozó másodlagos faipari üzemek is korszerűtlenek voltak és a végső felhasználóknál sem a fűrészipari termékek voltak kizárólag a minőségileg kifogásolható, korszerűtlen termékek. A cellulóz- és papíripar hazai bázis hiányában csak import anyag igénybevételével tudott fejlődni, ennek lehetőségei azonban korlátozottak voltak.

A tudatosan kialakított új helyzet főbb jellemzői a következők:

— Az élőfakészlet és a növedék folyamatos növelése következtében a fakitermelésünket — az 1920—1960 közötti stagnáló színvonalról elmozdítva — a következő negyedszázadban egyenletesen növelni tudjuk, tehát a faipar fejlesztésében a nyersanyag fokozódó mértékben áll rendelkezésre.

— Az iparifa-fogyasztás a nemzeti jövedelem növekedésével meghatározott összefüggésben szintén nő, tehát a kereslet a hazai piacon erőteljesen fokozódik. A fogyasztás szerkezete jelentősen változik, mert a hagyományos ter-

1. táblázat

Az erdőterület és a kitermelhető fatömeg várható alakulása

	M. e.	1920—38[1] átlag	1947—60[1]	1970[1]	1980[2]	1990[2]	2000[3]
Erdőterület	millió ha	1,1	1,2	1,5	1,6	1,7	1,8
Kitermelhető fatömeg (bruttó)	millió m³	3,5	3,5	6,0	7,6	8,2	8,8

[1] Tényszámok.
[2] A hosszútávú tervkoncepció számai.
[3] Prognózis.

2. táblázat

Az iparifa-fogyasztás várható alakulása

	M. e.	1920—38	1950	1960	1970	1980	1990	2000
Iparifa	GFE							
összesen	millió m³	2,1	2,8	3,9	6,0	7,5	8,5	10,0
Ebből:								
fűrészáru	millió m³	.	1,6	1,7	1,8	.	.	3,5
papír-karton	millió m³	.	0,3	0,6	1,4	.	.	4,4
lemezek	millió m³	.	—	0,1	0,5	.	.	1,1
egyéb iparifa	millió m³	.	0,9	1,5	2,3	.	.	0,9

mékek — a fűrészáru és egyéb iparifa — együttes fogyasztása csak mérsékelten, évi 1—1,2%-kal nő, míg a korszerű termékek a papírkarton és a lemezek fogyasztása gyors ütemben, évi 4,5—5%-kal növekszik. Ez egyben azt is jelenti, hogy az igen jelentős beruházásokat és technikai felkészülést igénylő termékek iránt nő elsősorban a kereslet.

— A világpiacon — közelebbről az európai piacokon — a fa ipari termékei iránt az igény fokozódik. Európa (a Szovjetunió nélkül számítva) az 50-es évek közepéig lényegében önellátó volt, a térség exportja és importja kiegészítette egymást. Azóta Európa nettó importja állandóan nő és várhatóan a 3. táblázat szerint alakul. Ez a tendencia világosan jelzi, hogy a fabeszerzési gondok már ebből következően is határozottan növekedni fognak Európában, így nálunk is.

3. táblázat

Európa nettó importjának várható alakulása

	M. e.	1955	1975	2000
Összes iparifa nettó importja .	GFE millió m³	5	50	100—150

— Az 1973—74. években igen jelentős változások következtek be a nyersanyagárakban. Viszonylag rövid idő alatt — 1972. év végétől 1973 végéig — az olajárak az azelőtti két évtized viszonylag szilárd árszintjét elhagyva, az ötszörösére emelkedtek. Kisebb-nagyobb mértékben ezt követte a többi nyersanyagok áremelkedése is. A tőkés nyersanyagpiacokat jellemző angol nyersanyag-árindex változását a 4. táblázat szemlélteti. A nyersanyagárak átlagukban két év alatt a két és félszeresére nőttek. Ez nagyon nehéz helyzetbe hozta az olyan államokat, amelyek energia- és nyersanyagszükségletüket jelentős mértékben import útján biztosítják, mert ugyanazon meny-

4. táblázat

A nyersanyagárak emelkedése a tőkés világpiacon

	1972 ápr.	1973 ápr.	1974 ápr.
Reuter árindex 1931. IX. 18. = 100	548	870	1374

nyiségű nyersanyagimportért most lényegesen több feldolgozott terméket kell adni mint eddig. Ez a cserearányromlás a külkereskedelemben kedvezőtlenül érinti a nyersanyagban szegény hazánkat is. A feldolgozott termékek közül azok ára emelkedett elsősorban, amelyeket a legjobban megdrágult nyersanyagokból termelnek (pl. egyes vegyesipari termékek). A faipari termékek, cellulózpapír ára, termékektől függően változó mértékben — nagyjából a nyersanyagárak átlagos áremelkedésével arányosan — nőtt. Az árak növekedése és más tényezők súlyos gazdasági válságot bontakoztattak ki a tőkés világban, amelynek következtében a termelés növekedése ezekben az államokban lelassult, ill. megállt, sőt helyenként visszaesett. Ez az árak bizonyos mértékű lemorzsolódására vezetett és komoly gondot okozott az exportáló államoknak a piacok telítettsége. A tőkés válságciklusok azonban az alaptendencián nem változtatnak és a jövőben reálisan számolhatunk a piacok feléléneülésével, a fogyasztás növekedésével. Erre időben fel kell készülnünk, mert a következő tervidőszakban a hazai ellátás fokozása mellett tovább kell növelnünk tőkés exportunkat.

— A fafeldolgozó iparágainkat eddig csak mérsékelten fejlesztettük, mert egyrészt még nem volt elegendő nyersanyagunk nagy, korszerű ipari üzemek létesítéséhez, másrészt a népgazdaság előtt álló feladatok az ipar más területének fejlesztését tették szükségessé. Így a IV. ötéves tervben — bár a tervezés egy előzetes szakaszában volt róla szó — a fafeldolgozó ipar komplex fejlesztése nem került a kiemelt programok közé. Mindezek következtében növekszik a késztermékek importja és egyidejűleg nő a feldolgozatlan hengeresfa exportja papírfa formájában olyan helyzetben, *amikor az iparifa szükségletünk 75—80%-át importálnunk kell.*

Az előzőekben felsorolt tényezők és szempontok lehetővé teszik, hogy egyértelműen meghatározzuk feladatainkat a következő időszakban ezen a területen. Abból kell kiindulnunk, hogy mind közép-, mind hosszútávú népgazdasági érdekeket jelent a fának mint újratermelhető nyersanyagnak magas fokú ipari feldolgozása, mert ezzel bővítjük amúgyis szegényes nyersanyagforrásainkat, hazai szükségleteket elégítünk ki, tőkés importot pótolunk, tekintve, hogy a szocialista államokból származó importunkat a jelenlegi színvonal felett csak olyan feltételek mellett tudjuk növelni, amelyek közelítenek a tőkés import beszerzési nehézségeinkhez. A faiparfejlesztés és a faipari termelés importtartalma viszonylag alacsony, tehát lényegében minden tényező az iparfejlesztés lényeges meggyorsítása és kiszélesítése mellett szól.

Az egyes területeken a következő célokat lehet előirányozni.

A fűrészüzemek rekonstrukciója

Fűrésziparunk lényegében az első világháború előtt alakult ki, zömében a Tiszán és Dunán tutajon érkező fa feldolgozására épült üzemekben (Budapest, Szolnok, Szeged). A két világháború között az üzemek elhelyezésében és alapanyagellátásában lényeges változás nem következett be, de az új helyzetnek megfelelően a hazai nyersanyagbázison is megindult a fűrészipar fejlődése (Ládi, Lenti stb.).

A második világháború után új helyzet alakult ki. A környező államok is gyors ütemben fejlesztették faiparukat, ezért a rönkszállítás gyakorlatilag megszűnt azokból az államokból, amelyek eddig a fűrészüzemek fő ellátói voltak. A fűrészipar államosításakor 1949-ben jelentős mértékű centralizálás történt, néhány nagy fűrészüzemben vonták össze a gépeket és egy sor kis üzemet leállítottak, a gépeket leszerelték. A fakitermelés növelése, a válasz-

ték bővülése azonban szükségessé tette a leszerelt kisüzemek visszaállítását és így alakultak ki az 50-es évek végére a fagyártmányüzemek. A Szovjetunió viszont növelte rönkszállításait és így a határállomás körzetében, Szabolcs megyében alakult ki egy új fűrészüzemi centrum. Az így kialakult fűrészipar a 70-es évek elején az volt a jellemző, hogy mennyiségileg ki tudta elégíteni a hazai és importrönk felvágásából adódó követelményeket, de nem volt alkalmas arra, hogy méretpontos, száraz fűrészárut és a bútoripar vagy építőipar részére alkatrészt gyártson.

A IV. ötéves terv időszakában — a meghozott intézkedések nyomán — fokozott igények jelentkeztek a fűrészipar felé. A tervidőszakban megtörtént a bútoripar rekonstrukciója és ez azt jelentette, hogy ennek megfelelően a fűrészipartól most már méretpontos, száraz fűrészárut és növekvő mértékben félkészterméket, alkatrészt igényelt. Ugyancsak megtörtént az építőipar korszerűsítése és ez szintén fokozott minőségi igényt támaszt a fűrésziparral szemben. E mellett a tervidőszak első felében a tőkés piacokon igen erős konjunktúra alakult ki, ami párosult a nagyobb fakitermelési lehetőségeinkkel. Ez lehetővé tette a tőkés export megindulását és gyorsütemű növekedését. A tőkés piacok azonban szigorú minőségi igényekkel léptek fel. Ezeknek az igényeknek a kielégítésére fűrésziparunk már nem bizonyult alkalmasnak. Mindezek mellett most már fel kell készülni az elmúlt két évtized alatt telepített nyárasok fűrészipari alapanyagának feldolgozására is.

Így vált szükségessé, hogy a IV. ötéves terv második felében kidolgozzuk a fűrészipar rekonstrukciójának főbb irányelveit és ezt a rekonstrukciót meg is kezdjük. Maga a rekonstrukció végrehajtása azonban alapvetően az V. ötéves terv feladata.

Az elvégzett sokoldalú vizsgálatok azt mutatják, hogy a hazai viszonyok között, amikor a sok fafajból álló, lombos rönköt kell feldolgoznunk, az egyes tájakon három üzemnagyság típusból kell a legmegfelelőbbet kiválasztanunk.

Nagyüzem 50—100 ezer m³ lombos rönk feldolgozására.

Az alkalmazott technológiában a rönktér teljes gépesítését kell megoldani általában bakdaruval, amely alkalmas mind a vasúti kocsikon, mind a tehergépkocsikon érkező rönk, ill. készáru le- és felrakására. A csarnokban a keretfűrészek és a rönkvágó szalagfűrészek kombinációit kell általában alkalmazni, a lombos rönk lehető legnagyobb értékkihozatalának biztosítására. Az ilyen üzemekben általában fel kell készülni az alkatrészgyártás megvalósítására is és az üzemet szárítóberendezéssel is el kell látni. Ezek a feltételek azonban általában csak fokozatosan építhetők ki.

Középüzemek 15—50 ezer m³ lombos rönk feldolgozására.

Ezek az üzemek technológiai szempontból hasonlóak a nagyüzemekhez, de nem feltétlenül szükséges az alkatrészgyártás és szárítás megvalósítása és elképzelhető, hogy egyes esetekben csak egy fűrésszel — vagy kerettel vagy szalagfűrészpárral — dolgoznak.

Kisüzemek 15 ezer m³ alatti lombos rönk feldolgozására.

Rendszerint csak egy fűrészgéppel rendelkeznek és általában alacsonyabb rendű, gyengébb minőségű, rövid méretű alapanyagot dolgoznak fel. Gépesítésük jóval kisebb mértékű, továbbfeldolgozás és szárítás az üzemben nem történik. Ezeknek a termékei vagy közvetlenül mennek felhasználásra, vagy pedig továbbfeldolgozásra a közép-, ill. nagyüzemekbe.

A feldolgozott rönk mennyisége a végzett számítások szerint a fejlesztés után az alábbiak szerint fog megoszlani:

nagyüzemek az összes rönkmennyiség 60%-át,
középüzemek 32%-át,
kisüzemek pedig 8%-át fogják feldolgozni.

A rekonstrukció keretében az alábbi fő célkitűzéseket kell megvalósítani:

— A rekonstrukcióval együtt meg kell oldani a termelés jelentős koncentrálását. Az állami szektor kezében levő jelenleg kereken 170 üzem helyett mintegy 80, vagy ennél is kevesebb üzembe kell összpontosítani a termelést. Ennek során az arra alkalmas 15—18 üzemben végre kell hajtani a teljes rekonstrukciót. Ezek kapacitását a jelenlegi kb. 400 ezer m^3-ről 900 ezer m^3-re kell növelni. A többi üzemben meg kell teremteni a korszerű szinten tartás minimális feltételeit. A korszerűtlen, munkaegészségügyi szempontból sem megfelelő fagyártmányüzemek zömét a tervidőszak végéig le kell állítani.
— A fejlesztést s egyben a rekonstrukciót a területileg érdekelt valamennyi termelő szektor (tsz, állami gazdaság, állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságok) közös érdekeltségén alapuló kooperációjában az adott gravitációs körzet összes faanyagának az állami erdőgazdaságok nagyobb kapacitású üzemeibe történő koncentrálásával kell megvalósítani. A rekonstrukció előrehaladásával az évente néhány száz m^3-t termelő, gazdaságtalanul működő termelőszövetkezeti fagyártmányüzemek további működésére nincs szükség, mert a szövetkezetek kedvezőbb feltételek mellett dolgoztathatják fel értékes rönkanyagukat a rekonstruált állami fűrészüzemekben.
— Rekonstrukcióra kerülő üzemekben, fejlett technológia alkalmazása révén meg kell teremteni a feltételeket a méretpontos vágásra, meg kell oldani az anyagmozgatás korszerű gépesítését, a hulladék hasznosítását és a korszerű követelményeknek megfelelő szociális ellátást is biztosítani kell.
— A bútoripar, az építőipar és az export igényeivel összhangban a fűrészek mesterséges szárítókapacitását is a jelenlegi 100 ezer m^3-ről mintegy 150—160 ezer m^3-re kell bővíteni, és a lombos gömbfát feldolgozó üzemekben 32—36 ezer m^3 félkész és kész bútoralkatrész leszabó és továbbfeldolgozó kapacitást kell létrehozni.

A fűrészüzemek rekonstrukcióját lehetőleg úgy kell végrehajtani, hogy az egybeessék a hosszúfás közelítési és szállítási technológia bevezetésével. Így az alsó rakodó lényegében a fűrészüzemek területén lesz kialakítható és egybe fog esni a fűrészüzemek rönkterével. Így a rekonstrukció következtében a rendelkezésre álló fűrészüzemi alapanyag mennyiségéből növelni lehet a kihozatalt, javítható lesz a fűrészipari termelés választék-összetétele, emelkedni fog az árukibocsátás készültségi foka, az előállított fűrészáru növekvő hányada továbbfeldolgozásra kerül.

Mindezeknek együtt a népgazdasági előnyökön kívül a fűrészüzemek jövedelmezőségét is növelniük kell.

A farost- és forgácslemezgyártás fejlesztése

A farost- és forgácslemeziparban az elmúlt 2 évtized alatt sikerült európai méretekben is korszerű nagyüzemeket létesítenünk, amelyek nemzetközi szempontból is jelentős fejlesztést értek el a lombos nyersanyagok hasznosítása területén. A hazai igények növekedése és a rendelkezésre álló nyersanyag le-

hetővé és egyben szükségessé teszi, hogy mindkét iparágunkat az V. ötéves tervben is továbbfejlesszük.

A forgácslapgyártásban be kell fejezni a vásárosnaményi forgácslapgyár rekonstrukcióját. Szombathelyen egy új termék, a cementkötésű forgácslap bevezetését tervezzük, ami biztosítaná az építőipar számára a korszerű válaszfal megoldását és egyben megteremtené a faházépítés minden szempontból kielégítő alaptermékét is. Emellett végre kell hajtanunk Szombathelyen a II. sz. gyáregység rekonstrukcióját is. Ezek a fejlesztések összesen mintegy 80 ezer m^3-rel növelik a forgácslaptermelést az ötéves terv időszaka alatt. Ez valamivel kisebb a IV. ötéves tervben megvalósított 100 ezer m^3-es növekedésnél. Ezért azt tervezzük, hogy — a népgazdaság érdekeivel és lehetőségeivel összhangban — egy új forgácslap gyáregységet is létesítünk Szombathelyen, a tőkés export fokozására biztosított feltétel igénybevételével.

A farostlemezgyártásban fontos feladat az V. sz. — cserfára alapozott — gyáregység üzemzavarainak végleges kiküszöbölése. Itt arra számítunk, hogy az új nyersanyag, a cser és az új osztrák technológia bevezetésével összefüggő nehézségek leküzdésével, lényegében a következő évben biztosítjuk a feltételeit az optimálisan elérhető 50 ezer t kapacitás kihasználásához. Emellett a hazai igények, valamint az északi hegyvidék nyersanyag lehetőségei szükségessé teszik egy új, nagy farostlemezgyár létesítését is, új telephelyen. Ennél a nagyszabású vállalkozásnál elsősorban azzal számolunk, hogy a lengyel fél korszerű, komplett üzemet szállít és épít fel; a feltételek kidolgozása és a szükséges tárgyalások most vannak folyamatban.

Mindezeket egybevetve látnunk kell, hogy az V. ötéves tervben a fa ipari feldolgozására az eddigieknél jelentősebb erőfeszítéseket kell tennünk mind a technológiai tervezés, mind a kivitelezés, mind a pénzügyi feltételek megteremtése területén.

A cellulóz- és papíripar fejlesztése

Az OMFB prognózisok szerint a papír és kartonfogyasztás várható mennyisége valamint összetétele az 5. táblázaton feltüntetettek szerint prognosztizálható. Az író- és nyomópapír, valamint rotációs papír fogyasztásának növekedése esetenként és időnként adminisztrációs intézkedésekkel korlátozható és

5. táblázat

A hazai papír- és kartonfogyasztás várható alakulása
(kg/fő)

	1970	1975	1990	Nyugat-Európa átlaga 1970	KGST prognosztizált átlaga 1990
Rotációs papír	4,1	4,7	7,3	.	.
Író-nyomó papír	9,7	12,5	20,5	.	.
Hullám alap-papír	10,0	14,3	23,2	.	.
Egyéb papír	2,5	3,6	6,7	.	.
Karton- és papírlemez	9,0	9,9	17,7	.	.
Összesen	42,7	53,0	100,0	100	96

a nyugati világban tapasztalható gazdasági válság fékezheti a hazai csomagolóeszközök felhasználásának növekedését rövidebb távon, bizonyos luxus-jellegű csomagolóeszközök fogyasztása csökkenhet is. Hosszabb távon azonban a csomagolás céljait szolgáló papír és kartonfélék fogyasztásának növekedése a nemzeti jövedelem növekedésével arányosan fokozódik majd, mert ellenkező esetben a nemzeti jövedelem növekedése is kétségessé válhat — az árukat nem lehet becsomagolni és nem lehet elszállítani. Ezért a fogyasztási számok bizonyos határok között reálisnak tekinthetők. A termelésre vonatkozó variánsok közül kiválasztva azt, amelyik a jelenlegi állapothoz képest előrelépést jelent a hazai nyersanyagfeldolgozásban és az önellátás fokának növelésében, a 6. táblázaton bemutatott elképzelésekhez jutunk. Ezen kívül számításba kell venni még — növekvő arányban — kereken 320 000 t papírhulladék felhasználását is 1990-ben.

6. táblázat

A hazai papír- és kartontermelés célszerű fejlesztése

	M. e.	1970	1990
Papír- és kartontermelés	1000 t	259	790
Papír és karton import	1000 t	214	440
A hazai termelés részaránya a fogyasztásban	%	58,6	69,3
Rostos féltermék (cellulóz, félcellulóz, facsiszolat)	1000 t	104	245
Rostos féltermék import	1000 t	120	229
A hazai termelés részaránya a fogyasztásban	%	48	54

Általában a papírtermelés gazdaságosabb, mint az erősen tőkeigényes cellulóztermelés, ennek eredménye, hogy a világon napjainkban nagyobb a papírgyártó kapacitás, mint a cellulózgyártóé. A 6. táblázat adatai is azt mutatják, hogy eddig is, ezután is *elsősorban a papírgyártás fejlesztésére törekszünk.* Ennek azonban van egy feltétele, éspedig az, hogy hosszú távon biztosítani tudjuk a papírtermeléshez szükséges cellulóz — hazai termelésen felüli — importját, lehetőleg kedvező konstrukcióban, a hazai termeléshez szükséges papírfát pedig lehetőleg hazai erdőkből termeljük ki. Meg kell említeni azt is, hogy a cellulózgyártás legkedvezőbb alapanyaga a fenyő, hazai erdőállományunk 90%-a pedig lombos, elsősorban kemény lombos fafajokból áll. Növeli a gondokat, hogy ma már az optimális cellulózipari kapacitások 200 000 t körül vannak, ami messze meghaladja a hazai lombosfa cellulóz szükségletet.

Mindezek alapján a papírszükségletek kielégítését és a növekvő hazai nyersanyag optimális hasznosítását csak *hosszú távon biztosított nemzetközi kooperációban lehet gazdaságosan megoldani;* enélkül a faimport a következő 15 évben elviselhetetlen tőkés devizaterheket okozhat népgazdaságunknak. Mindenekelőtt a papíripar fenyőcellulóz szükségletét kell biztosítani. A Szovjetunióval folytatott tárgyalások eredményeképpen anyagi eszközökkel — más szocialista államok mellett — mi is részt veszünk a Uszty-Ilimben létesülő nagykapacitású fenyőcellulózgyár építésében és ennek eredményeképpen hosszú távon évi 40 000 tonna fehérített szulfát cellulózt biztosítottunk papíriparunk számára.

Ezen kívül megegyezést kötöttünk a jugoszláviai Krsko cellulóz- és papírgyárral hosszú távra, amely szerint mi jelentős bankhitellel támogatjuk a cellulózgyár bővítését; az új kapacitások belépése után 20 éven át évente 40 000 tonna fehérített szulfit cellulózt fogunk kapni, 280 000 űrm különböző papírfa

választékért. Ebből az erdő- és fafeldolgozó gazdaságok közvetlen feladata évi — kereken — 70 000 űrm nemesnyár és 35 000 űrm bükkpapírfa szállítása.

A Szovjetunióval kötött hosszúlejáratú szerződés hagyományos magyar termékekért, a jugoszláv Krsko céggel kötött pedig a hazai erdők papírfájáért biztosítja a papíripar fejlesztéséhez szükséges fenyőcellulóz döntő részét és így — a megfelelő fenyő/lombos arány biztosítása következtében — lehetővé válik a hazai nyár papírfából nyerhető cellulóz gazdaságos felhasználása is.

Mivel a rendelkezésre álló nyár papírfára alapozva itthon gazdaságos méretű kapacitást nem lehetett volna létesíteni, hosszúlejáratú szerződéseket kötöttünk a jugoszláv Sremska—Mitrovica-i cellulózpapírgyárral is, amelynek értelmében évi 300 000 űrm nyár papírfáért kereken évi 40 000 tonna nyár cellulózt kapunk, szintén 20 éven keresztül.

A jugoszláv cégek által szállított cellulóz mennyiségben megfelel a papírfából termelhető mértéknek, értékben azonban — a piaci viszonyoktól függően változó mértékben — nagyságrendileg több mint a kétszerese. Az értékdifferenciát a kereskedelmi forgalomban más termékekkel kell kiegyenlítenünk.

A szocialista államok közötti kooperáció lehetőségeinek maximális igénybevételével tehát sikerült mind a hazai cellulóz-papíripari fejlesztés, mind a hazai papírfa feldolgozás hosszútávú — nemzetközi mércével mérve is hatékony — módjait megtalálni. Az erdőgazdaság feladata most biztosítani, hogy a nyár papírfát az előírt határidőre, az előírt minőségben teljesítjük, mert a szerződések feltételei mindkét fél számára igen szigorúak; a késedelmet, lemaradást dollárban kell fizetni.

Ezért még ebben az évben ki kell alakítanunk a nyár papírfa termelés szervezeti, műszaki, pénzügyi, kereskedelmi feltételeit, ezek alapján *a nyárfát termelő állami és termelőszövetkezeti gazdaságoknak hosszútávú szerződést kell kötniük a szállításra.* Előreláthatóan az állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságoknak kell elsősorban vállalniuk a termelés és felvásárlás megszervezését és ki kell alakítaniuk azokat a termelési rendszereket, amelyek biztosítani tudják a feladatok pontos és szakszerű megvalósításához szükséges technika hatékony alkalmazását. Az együttműködés formáinak kidolgozása során nagymértékben kell számításba venni a termelőszövetkezetek gépi eszközeit és munkaerejét is.

Azt azonban nem téveszthetjük szem elől, hogy a cellulóz-nyárasok kizárólag az állami költségvetés eszközeiből valósultak meg és eddig is segítették a tsz-eket a területeik racionális hasznosításában, jövedelmük stabilizálásában. Most, hogy fokozatosan vágásra kerülnek ezek az állományok, ezeknek a népgazdasági tervekben eddig is meghatározott célt, a cellulóz és papírtermelést kell szolgálniuk — az esetleges üzemi spekulációk elkerülésével — a megadott feltételek mellett, megfelelő jövedelmet biztosítva a termelő üzemeknek.

7. táblázat

A hazai erdőgazdaság lombos papírfa szállítási kötelezettsége 1977 évtől kezdve (1000 űrm)

	Hazai papíripar	Jugoszláv kooperáció	Összesen
Bükk, gyertyán	75	35	110
Nyár	216	320	536
Összesen	291	355	646

Az eddig elmondottakon kívül Dunaújvárosban épül a szalmacellulózgyár telepén egy új 50 000 tonnás lombos félcellulózgyár és ehhez kapcsolódóan egy 100 00 tonnás kartongyár, amelyik hullámpapírt fog gyártani a vertikumban épülő hullámdoboz gyárnak. Ez a többször emlegetett „dunaújvárosi hullámvertikum", amelynek papírfa szükségletét a hazai papírfa-termelésből biztosítjuk. A vertikumnak 1977. XII. 31-én kell belépnie a termelésbe, de a kormány a beruházás meggyorsítását írta elő.

Emellett szeretnénk fenntartani az eddigi tőkés rostfa és papírfa exportunkat is legalább a jelenlegi szinten.

A fa ipari feldolgozásának növelésére irányuló célkitűzések azt jelzik, hogy a fafeldolgozó ágazatok fokozatosan a hazai feldolgozóipar és ezen keresztül népgazdaságunk egyre fontosabb, figyelemreméltóbb tényezőivé válnak. Az elmúlt negyedszázad alatt megteremtettük a feltételét a kitermelhető fatömeg növelésének, a korszerű technika világméretű fejlődése pedig lehetővé tette a hazánkban tenyésző sokféle lombos fafaj minden irányú felhasználását a feldolgozó iparágakban.

A nemzetközi kooperáció elősegítette a megfelelő termékszerkezet és a gazdaságos üzemnagyságok kialakítását.

Mindezek alapján az erdőgazdaság, feldolgozóipar, a fa bel- és külkereskedelme most már nemcsak egymáshoz kapcsolódik szorosan a vertikumban, de egyre jobban kialakul a nemzetközi kooperáció.

Az erdőgazdaság így most kilép az eddigi meglehetősen lehatárolt szűk köréből és az eddigieknél sokkal szervesebben kapcsolódik a népgazdaság egészének fejlődésébe. Ezt kellő időben fel kell ismernünk és ennek megfelelően kell dolgoznunk a következő időszakban.

Д-р Мадаш А.: ГЛАВНЫЕ ЦЕЛИ ПРОМЫШЛЕННОЙ ПЕРЕРАБОТКИ ДРЕВЕСИНЫ НА ПЕРИОД СЛЕДУЮЩЕГО ПЯТИЛЕТНЕГО ПЛАНА

Положение переработки древесины в Венгрии характеризуется следующими:
— на основании принятых за последние 25 лет мер, в течение ближайших 25 лет можно будет считаться с тем, что в нашем распоряжении будет иметься древесное сырье повышающихся количества и качества;
— расход древесины в стране растет, особенно повышаются заявки на современные продукты;
— трудности по приобретению древесины растут по всей Европе;
— зная циклы капиталистических кризисов, следует подготовиться к оживлению мирового рынка;
— деревообрабатывающая промышленность страны до сих пор развивалась только умеренно.

На основании сказанных, в период следующего пятилетнего плана намечается осуществить реконструкцию лесопильной промышленности, будет расширено производство древесно-волокнистых и древесностружечных плит, а опираясь на международное сотрудничество — бумажное производство.

Лесопильная промышленность основана на предприятиях трех размеров: 60 № сырья намечается переработать на предприятиях производительностью 50—100 тыс. м , 32 № — производительностью 15—50 тыс. м , 8 № же производительностью до 15 тыс. м .

Целлюлозная промышленность в нашейстране изоза недостатка соответствующего сырья не может развиваться, поэтому создается производственная к-операция в первую очередь с СССР и ФНРЮ, в целях обеспечения бумажного производства в стране.

Dr. Madas, A.: THE MAIN OBJECTIVES OF THE INDUSTRIAL WOOD PROCESSING IN THE NEXT PERIOD OF PLANNING

The situation of wood processing in Hungary is characterized as follows:
— relying upon the measures made in the last 25 years we can except the availability of timber material in the next 25 years;
— the wood consumption is increasing in the country, especially in the case of up-to-date products;
— the difficulties of importing timber are growing all over in Europe;
— in the knowledge of the cyclical capital crises we have to be prepared for the reviving world market;
— our wood industry has been only moderately developed hitherto.

Accordingly, we are planning for reconstruction in the next 5-year plan in the saw industry, we will develope the fibre- and particle-board industries, and the paper production relying upon an international cooperation.

Our saw industry is to be based upon three kinds of mills: 60% of our raw material will be processed in mills having a capacity of 50—100 thousand cu. m.; 32% will be processed in that of 15—50 thousand cu. m. capacity; and 8% in mills having less than 15 thosand cu. m. capacity.

It is not expedient to develop the celluloze industry in Hungary because of the lack of suitable raw material, thus cooperations for production are to be established with the USSR and Jugoslavia in order to set up the basis of the Hungarian paper production.

634.0.377.4

AZ ERŐGÉPEK DIAGNOSZTIZÁLÁSÁNAK ELSŐ TAPASZTALATAI AZ ERDŐGAZDASÁGI GYAKORLATBAN

Balló Gábor
Vadkerti Zoltán
Vida Zoltán

A műszaki diagnosztizálás, a gépek, gépegységek, szerkezetek szétszerelés nélküli állapotmegítélése az utóbbi évtizedben kezdte térhódítását a mezőgazdasági gépek üzemeltetésében. Előbb a javítások alkalmával, a hibafeltárásnál alkalmazták, majd fokozatosan a rendszeres és tervszerű felülvizsgálatokba (TMK-ba) épült be. A műszaki gazdasági hatékonysága itt bizonyult a legkézenfekvőbbnek.

Az Erdészeti Tudományos Intézet Műszaki Fejlesztési Osztályának egyik fontos feladata a gépek üzemeltetésének fejlesztése. A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet Javítástechnológiai Főosztályán kiemelten foglalkoznak a műszaki diagnosztizálás kutatásával, valamint gyakorlati bevezetésével. Az ERTI a kutatási programnak megfelelően és a koordinált kutatás értelmében kezdeményezte a diagnosztikai vizsgálatok erdőgazdasági gyakorlati kipróbálását. Így került sor első ízben 1974. év októberében a Pilisi Parkerdőgazdaságnál az erdőgazdasági erőgépek vizsgálatára.

A műszaki diagnosztizálás alapjai és jelentősége

Egy gép megbízhatóságát a konstrukció — bizonyos határok között — egyértelműen determinálja. A konstrukciónál a gyártási technológia, a gyártási tűrések, a bejáratás, az üzemeltetés, a természetes elhasználódás, továbbá sztochasztikus jelenségek és események (anyaghiba, túlterhelés stb.) egyedi vagy szinergikus (két jelenség egymást erősítő) hatása érvényesül. A gép megbízhatósága, üzembiztonsága fokozatosan és folyamatosan — adott esetekben hirtelen — csökken. A csökkenés, a meghibásodást megelőzően, a műszaki állapot változásában, romlásában nyilvánul meg. *A gép gazdaságos és biztonságtechnika szempontjából is megbízható működése érdekében a cél a műszaki állapot romlásának késleltetése, illetve lelassítása.* E feladatnak — más ágazatokhoz hasonlóan — a tervszerű megelőző állagfenntartás (gépápolás, karbantartás, javítás) felel meg leginkább.

A TMK rendszerében meghatározottak a műveletek és esedékességük, amely valamilyen eseményhez vagy jellemzőhöz — naptári időponthoz, üzemanyag felhasználáshoz, munkateljesítményhez, műszaki állapothoz — kötődik.

Az előbbi háromnál az esedékességet nagy, gyakran túl nagy biztonsággal állapítják meg, hogy lehetőség szerint elkerüljék a váratlan gépkieséseket. A karbantartás, az alkatrészcsere, a javítás idő előtt történik, ezért feleslegesen nőnek a fenntartási költségek. A negyedik esetben, amikor az állagfenntartási teendők a műszaki állapothoz, illetve annak változásához kapcsolódnak, a költségek nagy valószínűséggel a minimumon tarthatók. Ebben az esetben a műszaki állapotot meghatározó vizsgálat annak a határállapotnak a megítélésére irányul, amelyen túl a további üzemeltetés nem gazdaságos, váratlan meghibásodást, gépkiesést okozhat és balesetveszélyes.

A műszaki állapot viszgálatánál a szétszereléssel összekapcsolt hibafelvételezés — bár a legmegbízhatóbb — de munkaigényes, költséges, továbbá az illeszkedő felületek megbontás utáni ismétlődő „*összejáródása*" miatt a kopást, surlódást fokozza, nem alkalmazható. Tehát marad a szétszerelés nélküli módszer a diagnosztizálás.

A műszaki diagnosztika alapjait az képezi, hogy a műszaki állapot változása bizonyos paraméterek változásával jellemezhető. Ez különösen akkor igaz, ha az elhasználódás, illetve a károsodást okozó folyamatok, a kopás, a korrózió, a kifáradás és az öregedés közül csak a kopást vesszük figyelembe. A többiről feltételezve, hogy a korrózió szemrevételezéssel megállapítható, hatása megfelelő védekezéssel a minimumra csökkenthető, a kifáradást és öregedést, mint sztochasztikus jelenségeket, már a konstrukció kialakításánál figyelembe vették.

A kopás okozta állapotváltozás különböző paraméterekkel —az alkatrész geometriai méretével, az illesztési hézaggal, a kenőolaj nyomásával, a tüzelőanyag fogyasztással stb. — jellemezhető. A különböző kopáselméletek és ezek gyakorlati igazolására hivatott kísérleti eredmények szerint általánosítható, hogy a kopási jelleggörbének (1. ábra) *lineáris* (2) és nem *lineáris* (1, 3) szakaszai vannak. A műszaki diagnosztika és természetesen az üzemeltetés szempontjából a *lineáris* szakasz a lényeges. Ebben az esetben az adott időpontban (t) a kopási sebességet a görbe iránytangense adja meg: (V — illesztési hézag, t — hasznos működés).

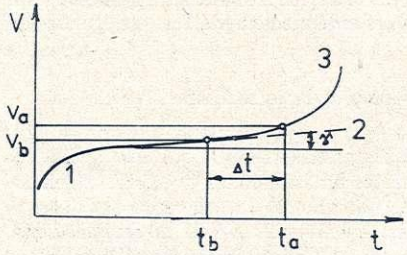

$$V = \operatorname{tg} \gamma = \frac{\Delta V}{\Delta t}$$

1. ábra: Kopási jelleggörbe általános alakja

A konkrét kopásértékek természetesen jelentős szórást mutatnak. A határértékek extrapolációval történő megállapítása az elfogadható pontosság érdekében nagyszámú vizsgálatot kíván. Nehézséget okoz, hogy a különböző tényezőktől befolyásolt szórás miatt nem létezik egy típusra jellemző kopási görbe. Ezért viszont *egy-egy gép műszaki állapotának változása csak a teljes üzemelési időszakra kiterjedő és rendszeresen ismétlődő diagnosztikai vizsgálatokkal követhető.*

A traktorok vizsgálatánál, a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetben kialakított metodika szerint 15 szerkezeti főegységnél, 60 különböző műszerrel, közel 80 mérést végeznek, illetve jellemző adatot vesznek fel minden egyes gépről. A méréssel egyidőben az eltéréseket be is állítják és beszabályozzák. Az előzetes kísérletek, vizsgálatok, a felműszerezés és begyakorlás után mérőkocsijaikkal zömmel az állami gazdaságoknál, kisebb számban a tsz-eknél, közel 10 ezer traktor vizsgálatát végezték el.

Az MGI mérőcsoportja az ERTI irányításával a Pilisi Parkerdőgazdaságnál október 1—4 között, azaz négy nap alatt 44 db dízel-üzemű gépegység vizsgálatát végezte el. A mérőcsoport 1 vezetőből, 4 speciálisan képzett szerelőből és 2 db B-1000 típusú gépkocsira kialakított műszerkocsiból állt. A vizs-

TRAKTOR
DIAGNOSZTIKAI
JEGYZŐKÖNYV

Pilisi Parkerdőgazdaság
állami gazdaság

D4K-B
traktortípus

VK 97-18
gyári (házi) szám

Beszerzés éve: 1971

Általános külső állapot	álló helyzetben /		üzemelési helyzetben /			
Abroncsok (lánctalpak) állapota	JE X	JH /	BE X	BH /		
Légsűrítő és szerelvények állapota	feltölt. idő .../ sec	üzemi nyomás / kp/cm²	tömi-tettség /			
Mellső kerekek csapágyállapota (futógörgők)	JE 0	JH 0	BE 0	BH 0		
Kerék-összetartás, kerék-dőlés	össze-tartás -38 mm	dőlés-szög J 0 °	B 0 °			
Kormány (fékkarok) holtjátéka	Kor-mány 2o °-ban	Fék-kar J 0 mm	B 0 mm			
Fényszórók beállítása	JT /	JF /	BT /	BF /		
Hajtómű-hajtás összetett holtjátéka	Terep II-ben 4°2o' °	Országuti III-ban 4°4o' °	X			
Hidraulikus berendezések állapota	emelési teljesítmény /	süllyedés mértéke /				
Motorolaj nyomása	nyomás érték 5 kp/cm²	mot. ford. telj. p/p	olaj-hőfok 5o C°			
Füstgázkorom-kartergáz átfuvás	korom százalék 5o %	gáz-átfuvás o,9 lit/sec				
Sűrítési végnyomás (kp/cm²)	1 18	2 2o	3 18	4 2o	5 16	6 16
Porlasztó tömítettsége és nyitónyomása	1 / 1 13o	2 / 2 13o	3 / 3 13o	4 / 4 13o	5 / 5 13o	6 / 6 13o
Adagolás minősége, egyenlőtlensége	1 /	2 /	3 /	4 /	5 /	6 /
Indítómotor (villamos vagy benzin) állapota	jó –	közepes –	elégtelen X			
Akkumulátor állapota	sav-szint /	sav γ-ja 1,23	kapcs. fesz. 12,5	cella fesz. 1,9		
Dinamó- (generátor) állapota	jó /	közepes –	elégtelen –			
Főfék hatásossága	lassulás mértéke – m/sec²	Kerék-csúszás J /	B /			

Észrevételek: A mellső gumiabroncsok cserére, a hajtómű és az indítómotor javításra szorul. A kerékösszetartást, a motor szelepeit be kell állítani.

Kelt, 197 4. október 1.

A mérést végezte: Thomas P

Jelölések értelmezése:
✓ = jó, megfelelő
✗ = elégtelen
○ = nem mérhető

2. ábra: Diagnosztikai jegyzőkönyv D4K-B traktorról

gálatot a műszaki erdészet műhelyeiben, néhány esetben a terepen végezték. Előre összeállított időgrafikon szerint átlag 10 gépet vizsgáltak, egy gépre 2 óra jutott.

A gépeket a kezelőik a vizsgálathoz mosással és a burkolatok megbontásával készítették elő. A művezetők, valamint a szakműhelyek szerelői a munkában tevékenyen működtek közre. Az esetleges alkatrészcseréhez a raktár szintén rendelkezésre állt.

A vizsgálatról, a gépek műszaki állapotáról, a felvett paraméterekről jegyzőkönyv készült.

A jegyzőkönyvek alapján — a mért adatokat összevetve a kidolgozott állapotváltozási paraméterekkel, — történt a kiértékelés. A gépek szerkezeti egységenkénti műszaki állapotát táblázatban foglaltuk össze.

1. *táblázat*

A vizsgált gépek szerkezeti egységenkénti műszaki állapota
(Pilisi Parkerdőgazdaság)

Szerkezeti egység	A műszaki állapot					
	megfelelő		karbantartást igényel		javítást igényel	
	db	%	db	%	db	%
Motor	22	50,0	11	25,0	11	25,0
Hajtómű	33	75,0	3	6,8	8	18,2
Futómű	21	47,7	19	43,2	4	9,1
Féklevegő rendsz.	35	79,5	—	—	9	20,5
Villamos berend.	31	70,4	8	18,2	5	11,4

A táblázat is tükrözi, de a jegyzőkönyvből és a felsoroltakból is következik, hogy

— a géppark viszonylag fiatal,
— az átlagnál mostohábbak az üzemelési körülmények,
— a gépek műszaki állapota kielégítő, mivel a szerkezeti egységeknek átlagban a 17%-a szorul javításra,
— az alkalmazott karbantartási, javítási rendszer eredményes,
— fokozottabban kell ügyelni a motorok műszaki állapotára, a féklevegő rendszer és a villamos berendezések ellenőrzésére, valamint a futóművekre.

A vizsgálat jelentőségét és eredményességét nagyban emelte az a tény, hogy az ellenőrzés passzív tevékenységét a fő szerkezeti egységeknél az aktív beszabályozás, beállítás követte. Ez egyenértékű volt egy műszaki szemlével. Ezek után a műszaki erdészetre csupán a szerkezeti egységek megbontásos javítása maradt.

Külön említést érdemel a garanciális idejükben dolgozó gépek műszaki állapota. Ezeknél az egy évnél fiatalabb gépek esetében a motorok füstölési értéke magasabb volt a megengedettnél. A tény arra figyelmeztet, hogy a motorok, de az egyéb szerkezeti egységek garanciális idő alatti ellenőrzésére, utánállítására nagyobb figyelmet kell fordítani.

Értékelés, javaslatok

A műszeres mérések a TMK rendszer korszerűsítését jelentik. A karbantartásban és a javításban lehetővé teszik a megbízhatóbb, egyértelműbb és biztonságosabb beavatkozást; kikapcsolják a művezető és a szerelő jelenlegi szubjektív hibamegállapítását; pótolják a szakmai hiányosságokat; megóvnak a felesleges szerkezeti bontások, alkatrészcserék idő- és anyagtöbbletétől, s olcsóbb, biztonságosabb üzemeltetést tesznek lehetővé.

A mért adatok támpontot adnak a gépkezelők szakmai felkészültségéről és munkájáról. Feltárják a helytelen kezelésből eredő hibákat, jelzik az esetleges továbbképzés szükségességét.

A módszer megbízható adatokat szolgáltat a gépek, gépegységek további üzemben tartásával, felújításával vagy selejtezésével, s a tervkészítéssel kapcsolatban is.

A kedvező eredmények alapján ajánljuk a fagazdasági gépüzemeknek a diagnosztikai vizsgálatra alapozott állapotértékelés bevezetését. A vizsgálattal egyidőben végeztessék el a részegységek utánállítását, beállítását és beszabályozását is.

A teljes géppark mindenkori állapotáról, használhatóságáról hű kép akkor kapható, ha a vizsgálat rendszeres, s meghatározott időközönként megismétlődik.

Az energiatakarékosság érdekében a vizsgálatot ki kell bővíteni a motorok folyamatos, munka közbeni, tüzelőanyag fogyasztásának mérésével. Az olajcsere szükségességének megállapításához be kellene iktatni az olajöregedés mérését. Vizsgálni kellene végül a tüzelőanyag, a kenőolaj és az alkatrész felhasználásának alakulását is.

A tanulmányok szerzői: *Balló Gábor* tud. főmunkatárs, ERTI, Budapest; *dr. Madas András* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, Budapest; *Vadkerti Zoltán* osztályvezető, Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet, Gödöllő; *Vida Zoltán* a Pilisi Áll. Parkerdőgazdaság Műszaki Erdészete vezetője, Visegrád.

A Z E R D Ő szerkesztő bizottsága. Vezető: *dr. Keresztesi Béla.* Főmunkatárs: *Jérome René.* Tagok: *Balázs István,* Budapest; *Beck Antal,* Pécs; *dr. Birck Oszkár,* Budapest; *Boldizsár Antal,* Miskolc; *Botos Géza,* Debrecen; *Büttner Gyula,* Esztergom; *Deák István,* Tamási; *Erdős László,* Budapest; *Fila József,* Budapest; *Firbás Oszkár,* Sopron; *Gáspár Hantos Géza,* Budapest; *Hatler Rudolf,* Kaposvár; *dr. Herpay Imre,* Sopron; *Iharos Frigyes,* Veszprém; *Imreh János,* Budapest; *Jáhn Ferenc,* Eger; *dr. Járó Zoltán,* Budapest; *dr. Káldy József,* Sopron; *Király Pál,* Budapest; *dr. Kiss Rezső,* Budapest; *dr. Madas András,* Budapest; *Mészöly Győző,* Budapest; *dr. Radó Gábor,* Budapest; *dr. Sali Emil,* Budapest; *dr. Solymos Rezső,* Budapest; *dr. Speer Norbert,* Budapest; *Stádel Károly,* Győr; *Tóth István,* Budapest; *dr. Tóth Sándor,* Budapest; *Varga Ferenc,* Sopron; *Vida László,* Szeged; *Vörösmarty Zoltán,* Tatabánya.